49՝ ՏԱՐԻ Թիւ 1430 Կ. ՊՈԼԻՍ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՓԵՏՐՈՒԱՐ 20/5 ՄԱՐՏ 1906 9 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1323 — 20 ՇՈՒՊԱԹ 1321

Journal Arménien
MANZOUME-I-EFKIAR
Grande Rue de Pera No. 5-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՊԵՏՔ ՍՏԻ ԳՆՈՂԸՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅԱԵՐԵԱՆ
ԼՈՒՍԱՎՈՐԻՉ ԵՎԷՆ ՏԵՍԵՑԵ ԳԻՐՈՒԹԻՒՆ
ԲԱՑԱՌԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
53. Գալաթա Էյի Փառոսի, 3
Խմբագրութեան ապրուստ գրութիւններ, եւ լրեն տրուիր

Մանկունների Քաֆֆեար

ՀԱՅԱԿԻՐ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՀԱՂԱՐԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یوی وسیاسی غزته‌در
صاحب امتیازی : اوهانس فریج
اداره‌خانه‌سی باب‌عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԳԱՆԱՁՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻՆ	Տարեկան	Վեցամեայ
Գալոյ համար	80 ղրշ.	50 ղրշ.
Դաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	18 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԳԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցման համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ ԵՒ

ԶԱՌԱՔԵԱԼՆ ԵՒ ՈՉ ՅԱՌԱՔԵԱԼՍՆ

Առ Գեր. Բարկէն Ս. վրդ. Կիւլէսէրեան խմբագրապետ «Լոյս» Պատ. կրօնաթերթին

Ի պատասխան մեր «Երկու Խօսք»ին՝ զոր հրատարակած էինք Մանզումէ պատ. լրագրոյ 1410 Թիւին մէջ, Լոյս պատ. հանդէսին 5րդ Թիւով ըսած էք թէ «Այո՛, իրաւունք ունիք երբ կ'ըսէք Արչակ Տէր-Միքայէլեանի վկայութեամբ թէ Հայ. Եկեղեցւոյ մէջ պաշտուած Հանգանակը Նիկիականի բառական Թարգմանութիւնը չէ՝... պէտք է գիտնալ սակայն որ եթէ Հայ. Եկեղեցւոյ Հանգանակը Նիկիականին Թարգմանութիւնը չէ, բայց ամէն պարագայի մէջ Թարգմանութիւնն է յունարէն հանգանակի մը,... յորում ընթերցուածն է յԱռաքեալսն և ոչ թէ զԱռաքեալսն։ Ա՛ռ ըսելէն ետքը կը յաւելուք. «Կը յուսամ թէ... ո՛ և է կերպով պիտի չպնդէք սխալի մը վրայ որուն հեղինակը ըստ Քննասէրի՝ Բարսեղ Հոլովն է, դուք չէք. ա՛րդեօք ալ Քննական կրօնագիտութեան մէջ պաշտպանած ըլլաք»։

Շնորհ ունիմ յայտ՝ Ս. Հայր, Ձեր այս փափկանկատութեան, որով սխալմունքը իմ վրայէս կը վերցնէք և Ունիթեարներու նախանշորերու նախահոր՝ Բարսեղ Հոլովի վրայ կը բառնցնէք, թէ՝ եւ ա՛ալ չառ իրաւունքով չէլլայ. բայց ինչո՞ւ համար նոյն տանն գլուխս երկու գոնեներու մէջ սեղմել կը հնարիք՝ երկու յօդուածներնուդ մէջ ալ Քննասէրին դիտողութիւնները դէմս հանելով. որամարանները «Առ պատկառանաց» դրաշին մէջ մի՛ բռնէք զիս, կ'ազաչեմ։ — Բարսեղ Հոլով՝ եօթնեւտասներորդ դարու մարդը ա՛ր, և Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ՝ չորրորդ դարու Հայրապետը ա՛ր։

Դուք ըսած էիք թէ՝ «Եթէ ուղղակի հայերէն խմբագրութիւն մը եղած ըլլար հաւատամքը, թերեւս արժէր զբեղեալսն պնդել զԱռաքեալն ընթերցուածին վրայ». մենք ալ Արչակ Տէր-Միքէլեանի վկայութիւնը բերած էինք ցուցնելու համար՝ ոչ միայն թէ մեր պաշտած հանգանակը Նիկիականին Թարգմանութիւնը չէ, այլ սա ևս թէ «Հայոց հաւատամքը ծագել է Արեւելքում, Սասրուց, Կապադովկիոյ, Հայոց և գուցէ Պղտանինում նոյնանման կազմութիւն ստանալով. իսկ ապա կարեկն Լուսաւորչի ադրիւնքը բանի մը լրացումներ ես ռանել այդ հատատամքն։ միայն թէ ամենաուշն մինչեւ Ե.դ դարու սկիզբը»։ Ա՛ռ ալ ըսած ենք այնտեղ, թէ Արչակ Տէր-Միքէլեան Հայոց պաշտած Հանգանակին օրինակն ալ հրատարակած է, և այդ Հանգանակին ընթերցուածն է զԱռաքեալն։ Թէեւ ինքն ալ դիտողութիւն ընելով փակագիծի մէջ ըսած է («Ըստ իս՝ յԱռաքեալն»)։ Արդ. Հայոց հայերէն Հանգանակը ունինք իրու ամենաուշ՝ ըստ Տէր-Միքէլեանի՝ Դ.դ դարու վերջը կամ Ե.դ դարու սկիզբը. Բարսեղ կամ Բասիլիոս Հոլովի կարկատած Հանգանակը Ժէ.դդարու յերիւրանքն է, ուրեմն Բարսեղ Հոլովի վրայ չկրնար բեռցուիլ զԱռաքեալն ընթերցուածի նախաձեռնութիւնը. և եթէ այդ ընթերցուածը սխալմունք է, այդ՝ Ս. Լուսաւորչի վերագրելու է, որպէս՝ Ազգին ուսանդած հանգանակը յունարէն հանգանակի մը Թարգմանութիւնը չէ՝ ինչպէս սեռնեցաւ, այլ քանի մը սորական, յունական են. հանգանակներէ Թարգմանախառն խմբագրութիւն մըն է, որու վրայ՝ ինչպէս կ'ըսէ Տէր-Մկրտիչեան՝ Լուսաւորչի արդիւնքը լրացումներ ըրած է, և այդ հայերէն հանգանակին մէջ Տէր-Միքէլեան կը վկայէ թէ զԱռաքեալն ըսուած է։ — Մեզի՞, ինչ՝ եթէ Յունաց, Լատինաց կամ ուրիշ ո՛ և է լարանուանութեանց հանգանակներու մէջ այսպէս կամ անպէս կ'ընթերցուի Առաքեալ բառը, Հայոց եկեղեցին ատանցմէ ո՛չ միայն ո՛չ մէկ ատեն արքանեկած է, որ անանցմով ինքզինքը որքագրէ։ Մինթ կը կարծուի՝ որ միայն զԱռաքեալն կամ յԱռաքեալն ընթերցուածներուն մէջ է Հայոց և հարեւան եկեղեցեաց հաւատամքներու տարբերութիւնը. եթէ այդպէս ալ ըլլար՝ պիտի ըսէ ինք թէ Ս. Լուսաւորիչ այդպէս որքագրութիւն մը ընել արժան դատած է՝ խորհրդաւոր նշանակութիւն մը տալով այդ բառին՝ Աւետարաններու նկարագիրը յայտնարանելու համար այն տեղ, բայց անոնց մէջ կը կենան ուրիշ շատ տարբերութիւններ ալ, որ կ'ապացուցանեն թէ մեր Հաւատամքը անանց Հաւատամքներու Թարգմանութիւնը չէ. թէև անանց վրայ ձեւաւած ըլլայ։ Իսկ եթէ դաւանաբանական մասերու մէջ նոյնութիւն կայ ամէնուն մէջ, տակիկայ ոչ թէ Թարգմանութիւնն է անանց, այլ վասն զի դաւանաբանական վարդապետութեանց մէջ միօրինակութեամբ բանաձեւ ընդունուած է Կաթողիկէ Եկեղեցիէն՝ ուղղափառ վարդապետութիւնը բացատրելու համար, և այդ անփոփոխելի բանաձեւերն են որոնք կը տեսնուին անանց մէջ միօրինակութեամբ, թէեւ յայդմ եւս՝ ո՛չ առանց տարբերութեան։ Հաւանական կրնայ համարուիլ եթէ ուզուի՝ որ Ս. Գր. Լուսաւորչի ձեռքը գտնուած յունական, սորական են. հանգանակներուն մէջ ալ յԱռաքեալն գրուած ըլլայ. բայց Ս. Լուսաւորիչ իր հանգանակը խմբագրելու ատեն՝ որքագրութիւններ, յապաւումներ, յաւելումներ ընելով հանգանակը և աւանդեր է ազգին դայն՝ ի սկզբան մեր եկեղեցւոյ վերակազմութեան՝ Քրիստոսի Դ.դդ դարուն սկիզբը, կամ ասկէ 15—16 դար առաջ, և այդ Հաւատամքին մէջ Տէր-Միքէլեան կ'ըսէ թէ զԱռաքեալն կը կարդացուի, ինչ հոգ մեզի յունարէն հաւատամքներուն մէջ յԱռաքեալն գրուած ըլլայ։

Սիրելի Ս. Հայր, կը տեսնէք որ մեր նախորդ յօդուածին մէջ ամէն ինչ որ պէտք էր ըսել՝ ըսած չէինք, և Ձեր կարծիքն ալ յարգելով տեսակ մը դիմում ընելու պէս ըսած էինք թէ «ԶԱռաքեալն» ընթերցուածը սխալ է. ուստի՝ ինչ՞ որքան ազնուագոյն գրչով էր որ կը գովէիք եռաձայնը, այդ հոգեհմայ երաժշտութիւնը որ յաւիտենական քանի մը ժամերէ վերջ, մեզ ուրախութիւն և գոհունակութիւն պատճառելէ ետքի, մեր ու եկեղեցւոյն մէջ գտնուած բարոյական ու հոգեկան կապերը աւելի ամրապնդելու պատճառ մը եղաւ։ Եւ արդէն ինչ աւելի քաղցր է քան եկեղեցական երաժշտութիւնը, երբ անիկա ունենայ իր յաւուկ վեհութիւնը և պատկառանքը։ Բայց ինչպէս կ'ուզենք որ ունենայ իր վեհութիւնը երբ դժբաղդաբար չունինք իրենց պարականութիւնը ճանչցող եկեղեցական պաշտօնեաներ. պատճառ. որովհետեւ մեր եկեղեցական պաշտօնէութեան գլխաւոր սարրը կազմող քահանայութիւնը, կորսնցուցած իր երբեմնի վսեմութիւնը, լոկ արտեսա մը եղած է, որովհետեւ ով որ, բացառութիւնները յարգելով, չունի փայլուն նիւթական մը, գիտէ քիչ մը կարդալ ու գրել և բառին բովանդակ առումովը ծոյլն մէկն է, կ'երթայ ստանալու քահանայութիւն կոչուած լայնածաւալ վրանին տակ, հոն ուսանելու և բազմանալու հաստատ գաղափարով. և ասանցմէ վերջ ինչպէս կ'ուզենք որ մեր քահանաները ըլլան պարտաճանաչ, պարկեշտ, կրթեալ ստուգաբանավախ, մեր է այն գաղտնիկի նման ստուգի բուսի նորընծան, հիմա ոչինչ տալու անգամ չգիտնիր որովհետեւ ինչպէս կ'ըսէ ժողովուրդը վիզը հատացած է։ Բայց ասանց ամենուն պատճառը ա՞վ է, մենք անխելք մահկանացուներս որ հանդիպողը քահանայ կ'օծենք, հոգ չէ թէ արժանի չըլլայ, բայց վերջը ով կը տուժէ, նորէն մենք։

Դեռ այս առաւօտ էր երբ արեւագալի քաղցր երգեցողութիւնները ուն-ջընդրելու համար եկեղեցի գացի։ Ներկայ էին բազմաթիւ հաւատացեալներ. իսկ եկեղեցական պաշտօնէութիւնը կազմող վարդապետն ու չորս քահանաներէն բարեբազդաբար երեքը միայն ներկայ էին. բարեբազդաբար կ'ըսեմ որովհետեւ ուրիշ տաններ այդ ալ չի գտնուիր։ Նշկու դասերուն մէջ շարականները իրարմէ չուտ լարելու բուռն մրցում մը կայ, որուն մէջ առաջին մրցանակ չտեղաւ ձախակողմեանը։ կամաց մը մօտենալով պաշտօնեաներէն մէկուն հարցուցի թէ ձայնաւոր արեւագալ տեղի չպիտի ունենայ, ա՛յ, ըսաւ կամաց մը «դեռ պատրաստութիւն տեսնելու. վրայ ենք, եկող շաբթու պիտի սկսինք»։ Զարմացայ մնացի, արդեօք ի նպաստ վարժարանին պարտականդէ՞ս տեղի պիտի ունենայ, չէ թէ նուագահանդէս, որ այսպէս շաբաթ մը առաջ պատրաստութիւն տեսնելու ելեր են։ Հաւատացէք եթէ ասանկ երեթայ օր մը պիտի ելլան ըսեն թէ Զատիկը միւս շաբթու ընենք այս շաբթու օդը ցուրտ է, կայլն։ Եղբայր մ'ուշ լսուեր է ասանկ բան և ուելէն կայ։ Երբ երգեցողութիւնք եկան «լոյս»ին, մեր չնորհունակ քահանան գանձանակը առաջին պէս հա՛յտէ ժողովուրդին մէջ, մինչ եկեղեցութիւնը դադրեցաւ որովհետեւ նոյն դասին մէջ իրմէ դատ կարդացող չի գար, բայց չնորհիւ լուսաբար եղբօր բուռն ճիգերուն հաղիւ բանի մը նմանեցաւ։ Երբ յիշեալ քահանային մօտենալով «Տէր հայր, ըսի, լաւ չէ՞ր ըլլար որ գանձանակը վերջը պացնէիք և չարտանը կիսատ չմնար.» բարկացաւ դէմքով մը գալեց «ասիկա քեզմէ չեն հարցներ դուն քու աղօթքդ ըրէ»։ Շիտակը քահանայավայել պատասխան։ Ժողովուրդը իրաւունք չունի եղեր եկեղեցական բարեկարգութեան խառնուելու, այս ալ այսօր հակցանք։ Իրենք ուզածնին պիտի ընեն ու ժողովուրդը չպիտի խառնուի եղեր. ապէկ հայիւ։ Բայց պզտիկը մենին կը նայի կ'ըսէ առածը, որովհետեւ քարոզիչ մը ունինք որ հիրակի օրերն իսկ պատարագի միջոցին հաղիւ ձանձրութիւն կ'առնէ եկեղեցին պատուելու իր թանկագին այցելութեամբը։ Գալով միւս քահանաներուն՝ անոնք ալ բացի նորընծայէն «կամաւոր» են, ուզած ատենին կուգան, ուզած ատենին կ'երթան, մինչ անդին գպիր կոչուած կարգ մը պարզ մահկանացուներ նոյն իսկ իրենց զբաղումը թողած եկեղեցւոյն պաշտօնութեան համար կ'աշխատին։

Արդ, տիրելի խմբագրապետ, ասանց ամէնէն վերջն ալ եռաձայնի ու քառաձայնի խնդիր մը յուզելու վրայ ենք։ Մենք փափաքով ենք որ այդ նորոյթը յաջողութիւն գտնելով իր յաջորդներն ունենայ։ Ասանք լաւ, բայց մեր եկեղեցիները չունին իրենց կարեւոր եղող լաւ կազմակերպութիւն մը, ուրեմն ինչպէս կարելի է զայն զարդարել։ լաւ չըլլար որ նախ և առաջ եկեղեցիներս բարեկարգենք ու յետոյ զայն գեղեցկացնենք, և արդէն բարեկարգութիւնը ինքնին գեղեցկութիւն մը չէ՞, ուրեմն նախ օգտակարը ու յետոյ հաճելին։

Մագրիգիւ

ԴՐՈՇՄԻ ՆՈՐ ՕՐԷՆՔԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԳԼՈՒԽ Ա՛.

ՈՐՈՇ ՏՈՒՐՔ

64. 40,000 դրուշէ աւելի գումար մը պարունակելով առարկութեան մը. ինչպէս մը, բեկեռնումի մը և կամ ուրիշ օրինական պատճառի մը՝ հետեւանքով, միւսնոյն դատարանէն երկին անգամ արուելիք վճռագիրներն ու հէնգէթները դ.

40,000 դրուշ և անկէ վար գումար պարունակողները՝ 11դ յօդուածին մէջ որոշուած համեմատական տուրքին կէսին ենթակայ են։

65. Գիւղերու Մերոց Ժողովներուն տուած և որոշեալ գումար մը չպարունակող և անհատներու վերաբերեալ տեղեկագիրները՝ 1

(Որոշ գումար մը պարունակողները համեմատական տուրքի ենթակայ են։)

66. Հանգամեան և անպաշտօն վիճակի թղթակի Մնուսկներուն կողմէ՝ հանգամեան կոչուածներու, անպաշտօն վիճակի մէջ գտնուողներու, որերու և այրիներու 500 դրուշէն աւելի ամսաթղթակ մը յայտնացուելուն վերջնական տրչումը պարունակող տեղեկագիրները 10

(Տես Թիւ 40 և 41 դրոշմէ զերծ գրութիւնները)։

67. Բացի անշարժ կալուածներէն, իրենց ժառանգութիւնը 2000 դրուշի չհասնող անձերու որբերուն վերաբերեալ կասկի հէնգէթները 1

68. Կենսաթոշակի հէնգէթները 1

69. Անհատներու պատանիման վրայ՝ պաշտօնապէս տրուող իլմուխապէրները և ուրիշ վկայագիրները, հաստատութեան գիրերը և յայտագրերը 2

(Տես Թիւ 16, 17, 18, 21, 22, 27, 30, 31, 32, 35, և 44 դրոշմէ զերծ գրութիւնները)

70. Հաշիւներու փոխանցման տարակներու և անպարտութեան տեղեկագիրներու՝ այն օրինակները որոնք հրատարեալ պաշտօնեներու և հաշուակալութեանց դիւանի վճռագրերու պատասխանատու հաշուակալներուն կը տրուին 5

71. Անհատներու կողմէ՝ Զեռատական պաշտօնարաններու տրուած ամէն տեսակ վկայագիրները և հաստատութեան գիրերը 2

(Տես Թիւ 16, 21, 22, 27, 30, 32, 35 և 44 դրոշմէ զերծ գրութիւնները։)

72. Երկրագործական պանդխտէն փոխառութիւն ընելուն՝ իրենց տեղերէն տրուած իլմուխապէրները 1

73. Պետական Բիւրոէ վարժարաններու և այս տարիներուն վրայ գանուող ուրիշ վարժարաններու վկայականները 5

Պետական Իսատէ վարժարաններու և այս տարիներուն վրայ գանուող ուրիշ վարժարաններու վկայականները 10

Պետական բարձրագոյն և այս տարիներուն վրայ գանուող ուրիշ վարժարաններու վկայականները 20

(Տես Թիւ 18 և 19 դրոշմէ զերծ գրութիւնները)։

74. Անհատական գործերու համար Պետական պաշտօնատուներու ուղղուած հեռագիրներու կնքուած կամ տարագրուած օրինակները 1

75. Օսմանլի Թիւղթիրէները 1

(Տես Թիւ 70 դրոշմէ զերծ գրութիւնները)

76. Ամէն կարգի ապրանքներու արտադրութեան և արտածման տեղերու վկայագիրները 3

77. Օսմ. երկիրներէ արտածուող և կամ երկրին մէջ մէկ տեղէն այլուր փոխադրուող ապրանքներուն ժամանումը յայտնող մակագրութիւնները կամ բացատրութիւնները և կամ անանց տեղը բանող թուղթերը

Առնուած ապահովութիւնը 100 դրուշ և կամ անկէ վար ապրանքներու վերաբերեալները 10

Իսկ 100 դրուշէ աւելի ապրանքներու վերաբերեալները 3

Այդ մակագրութիւնները ու բացատրութիւնները երբ մէկէ աւելի ըլլան, դրոշմաւորքը միայն առաջինէն կը գանձուի։

78. Մաքսային վարչութեանց կողմէ տրուած գրաւ բաւարարներ դր. 10

79. Թաղակաւոր դատաւորներու կողմէ տրուած ամուսնական պարտագիրները 10

Վերջապէս այս կերպով մինչեւ Մոնաքօ հասաւ, ուրիշ հեռեան ճամբորդեց մինչև Նիս։ Նիսէն Թուլոն մեկնող շոգենաւ մը, որ նարինջ ու նուռ պիտի փոխադրէր, նաւատերի մը պէտք ունէր։ Լավռէտ անմիջապէս այդ պաշտօնն ալ ընդունեց և այսպէս մինչեւ Թուլոն կրցաւ հասնիլ ձրիաբար։

Թուլոնի մէջ պատահմամբ, հանդիպեցաւ չօքոլայի գործարանի տէր Հաբուսի մը զաւկին որուն հետ չատ մտերմութիւն ունէր։ այս երիտասարդ անձնական զբօսանաւով մը կը շրջագայեր Միջերկրական մէջ։ Լավռէտ իր պատմութիւնը ըրաւ որմէ խիստ գոհ մնալով երիտասարդը զբօսանաւին մէջ առաւ Լավռէտը և գնաց Մ[illegible] հանեց։

(Շարունակելի)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՕՏԱՐԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Սիրելի խմբագրապետ,

Կը տիրէ՞ք որքան ազնուագոյն գրչով էր որ կը գովէիք եռաձայնը, այդ հոգեհմայ երաժշտութիւնը որ յաւիտենական քանի մը ժամերէ վերջ, մեզ ուրախութիւն և գոհունակութիւն պատճառելէ ետքի, մեր ու եկեղեցւոյն մէջ գտնուած բարոյական ու հոգեկան կապերը աւելի ամրապնդելու պատճառ մը եղաւ։ Եւ արդէն ինչ աւելի քաղցր է քան եկեղեցական երաժշտութիւնը, երբ անիկա ունենայ իր յաւուկ վեհութիւնը և պատկառանքը։ Բայց ինչպէս կ'ուզենք որ ունենայ իր վեհութիւնը երբ դժբաղդաբար չունինք իրենց պարականութիւնը ճանչցող եկեղեցական պաշտօնեաներ. պատճառ. որովհետեւ մեր եկեղեցական պաշտօնէութեան գլխաւոր սարրը կազմող քահանայութիւնը, կորսնցուցած իր երբեմնի վսեմութիւնը, լոկ արտեսա մը եղած է, որովհետեւ ով որ, բացառութիւնները յարգելով, չունի փայլուն նիւթական մը, գիտէ քիչ մը կարդալ ու գրել և բառին բովանդակ առումովը ծոյլն մէկն է, կ'երթայ ստանալու քահանայութիւն կոչուած լայնածաւալ վրանին տակ, հոն ուսանելու և բազմանալու հաստատ գաղափարով. և ասանցմէ վերջ ինչպէս կ'ուզենք որ մեր քահանաները ըլլան պարտաճանաչ, պարկեշտ, կրթեալ ստուգաբանավախ, մեր է այն գաղտնիկի նման ստուգի բուսի նորընծան, հիմա ոչինչ տալու անգամ չգիտնիր որովհետեւ ինչպէս կ'ըսէ ժողովուրդը վիզը հատացած է։ Բայց ասանց ամենուն պատճառը ա՞վ է, մենք անխելք մահկանացուներս որ հանդիպողը քահանայ կ'օծենք, հոգ չէ թէ արժանի չըլլայ, բայց վերջը ով կը տուժէ, նորէն մենք։

Դեռ այս առաւօտ էր երբ արեւագալի քաղցր երգեցողութիւնները ունկընդրելու համար եկեղեցի գացի։ Ներկայ էին բազմաթիւ հաւատացեալներ. իսկ եկեղեցական պաշտօնէութիւնը կազմող վարդապետն ու չորս քահանաներէն բարեբազդաբար երեքը միայն ներկայ էին. բարեբազդաբար կ'ըսեմ որովհետեւ ուրիշ տաններ այդ ալ չի գտնուիր։ Նշկու դասերուն մէջ շարականները իրարմէ չուտ լարելու բուռն մրցում մը կայ, որուն մէջ առաջին մրցանակ չտեղաւ ձախակողմեանը։ կամաց մը մօտենալով պաշտօնեաներէն մէկուն հարցուցի թէ ձայնաւոր արեւագալ տեղի չպիտի ունենայ, ա՛յ, ըսաւ կամաց մը «դեռ պատրաստութիւն տեսնելու. վրայ ենք, եկող շաբթու պիտի սկսինք»։ Զարմացայ մնացի, արդեօք ի նպաստ վարժարանին պարտականդէ՞ս տեղի պիտի ունենայ, չէ թէ նուագահանդէս, որ այսպէս շաբաթ մը առաջ պատրաստութիւն տեսնելու ելեր են։ Հաւատացէք եթէ ասանկ երեթայ օր մը պիտի ելլան ըսեն թէ Զատիկը միւս շաբթու ընենք այս շաբթու օդը ցուրտ է, կայլն։ Եղբայր մ'ուշ լսուեր է ասանկ բան և ուելէն կայ։ Երբ երգեցողութիւնք եկան «լոյս»ին, մեր չնորհունակ քահանան գանձանակը առաջին պէս հա՛յտէ ժողովուրդին մէջ, մինչ եկեղեցութիւնը դադրեցաւ որովհետեւ նոյն դասին մէջ իրմէ դատ կարդացող չի գար, բայց չնորհիւ լուսաբար եղբօր բուռն ճիգերուն հաղիւ բանի մը նմանեցաւ։ Երբ յիշեալ քահանային մօտենալով «Տէր հայր, ըսի, լաւ չէ՞ր ըլլար որ գանձանակը վերջը պացնէիք և չարտանը կիսատ չմնար.» բարկացաւ դէմքով մը գալեց «ասիկա քեզմէ չեն հարցներ դուն քու աղօթքդ ըրէ»։ Շիտակը քահանայավայել պատասխան։ Ժողովուրդը իրաւունք չունի եղեր եկեղեցական բարեկարգութեան խառնուելու, այս ալ այսօր հակցանք։ Իրենք ուզածնին պիտի ընեն ու ժողովուրդը չպիտի խառնուի եղեր. ապէկ հայիւ։ Բայց պզտիկը մենին կը նայի կ'ըսէ առածը, որովհետեւ քարոզիչ մը ունինք որ հիրակի օրերն իսկ պատարագի միջոցին հաղիւ ձանձրութիւն կ'առնէ եկեղեցին պատուելու իր թանկագին այցելութեամբը։ Գալով միւս քահանաներուն՝ անոնք ալ բացի նորընծայէն «կամաւոր» են, ուզած ատենին կուգան, ուզած ատենին կ'երթան, մինչ անդին գպիր կոչուած կարգ մը պարզ մահկանացուներ նոյն իսկ իրենց զբաղումը թողած եկեղեցւոյն պաշտօնութեան համար կ'աշխատին։

Արդ, տիրելի խմբագրապետ, ասանց ամէնէն վերջն ալ եռաձայնի ու քառաձայնի խնդիր մը յուզելու վրայ ենք։ Մենք փափաքով ենք որ այդ նորոյթը յաջողութիւն գտնելով իր յաջորդներն ունենայ։ Ասանք լաւ, բայց մեր եկեղեցիները չունին իրենց կարեւոր եղող լաւ կազմակերպութիւն մը, ուրեմն ինչպէս կարելի է զայն զարդարել։ լաւ չըլլար որ նախ և առաջ եկեղեցիներս բարեկարգենք ու յետոյ զայն գեղեցկացնենք, և արդէն բարեկարգութիւնը ինքնին գեղեցկութիւն մը չէ՞, ուրեմն նախ օգտակարը ու յետոյ հաճելին։

Մագրիգիւ

ՊՈՂՈՍ ԵՒՐՈՊԱՅԻ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՐՋԱՆԸ

ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՓԱՐԱՍՈՎ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԼԶ.

ՎԵՐԱԴԱՐՁ ԴԷՊ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Լավռէտ որ Սանթալուսիա չոգենաւին մէջ մեքենավարի պաշտօն ստանձնած էր, չոգենաւին ճամբայ ելլէն ետք, սկսաւ զղջալ էր այս անխոհեմութեանը վրայ։ Ինք որ ամէնէն դժուար պարագաներու մէջ չէր լքած Միս Օռէթը հիմա ինչպէս թոյլատրեց որ անպաշտպան ու անխնամ մնայ ուղղաղներու ձեռքը։ Արդարեւ իր այս բաժանումն ալ միմիայն Միս Օռէթը փրկելու նպատակաւ էր, սակայն դարձեալ խղճի խայթ կ'զգար ու իր անձէն կ'ամչնար, առնական ազիին հակառակող արարք մը նկատելով իր այս բաժանումը։

Շոգենաւը կը յառաջանար առաջոյն. Լավռէտ վարժ մեքենավարի մը պէս, կը կատարէր իր պաշտօնը, առանց տատամսելու և սխալ մը գործելու։ Վերջապէս յոյսով ճամբորդութենէ մը եռք, Մարտի 25դ օրուան առտուն, հասան Լիվոռնօ նաւահանգիստը։ Շոգենաւը դեռ նաւամատոյցին չմօտեցած, հեռագրատան ցրուիչ մը, շոգենաւը ցատկեց ու բարձր ձայնով մը,

—Պարոն Առման Լավռէտը ո՞վ է գոչեց.

Նաւատիներէն մէկը ցոյց տուաւ երիտասարդը, որուն երթինցնելով ցրուիչը հեռագիր մը,

—Հաճեցէք անդորագիր մը տալ Թէ, ըսաւ, տացած էք այս հեռագիրը։

Լավռէտ, ստորագրելէ ետք, ցրուիչին ներկայացուց անդորրագիրը. ակնաւ հեռագիրը բանալ, միտ դրամացական բացագանչութիւններով Թէ, ուրեմ կրնար եկած ըլլալ իրեն այս հեռագիրը։ Ակնարկը անմիջապէս ստորագրութեանը վրայ տեսեռեց ուր Սըր Մօրլբթանի անունը կարդալով, տիսփանքի չունչ մը ռաւաւ. հեռագրին պարունակութիւնն հետեւեալն էր։

Միս Օռէթի առեւանգումը պարզապէս զձեզ խաբելու համար, Պոլսոյի կողմէ յերիւրուած հնարք մը ըլլալը հասկցուեցաւ։ Ազիկոքզոս է հիմա, ողջ առողջ, ու կը փափաքի որ ձեր ուղեւորութիւնը միտ առանցնան պէս [illegible] մինչեւ հիմա ըրէք, ասկէ ետքն ալ ջանացէք որ առանց դրամ ծախսելու Բարիզ հասնիք, ես ձեզի հետ չպիտի կրնամ գալ ու բնականաբար պիտի չկրնամ հրաւիրել ձեր ճամբորդութեան վրայ։ Ուստի ամէն տեղէ մէյմէկ վկայագիր ուզէք, ձեր առանց դրամ ծախսելու ճամբորդելը ապացուցանող։ Ամսոյս 25ին Բարիզ մեր նաւարին գրասենեակը կը միանանք իրարու։

ՄՕՌԼԲԹՈՆ

Լավռէտ ուրախութեան ստակութենէն չուարած էր պահ մը. Օռէթ վանդր ռնցուցած էր և ուրիշ բաներ էր իրեն համար, թէեւ հեռագիրը որոշ մանրամասնութիւններ չէր պարունակեր, սակայն միս Օռէթի փրկութեան պարագան ամէն բան կը կը յայտնէր։ Սըր Մօռլբթանի խօսքերէն այնպէս կը հասկնէր որ, վերջին ծայր դուրս [illegible] ակ նը հա[illegible] Բարիզ ուր ամէնքը մէկտեղ պիտի գտնէին իրենց երջանկութիւնը։

Լավռէտ սկսելով գործադրել Սըր Մօռլբթանի յանձնարարութիւնը, նախ և առաջ Մանթալուսիա չոգենաւին նաւապետէն վկայական մը առաւ, ուր գրուած էր թէ Փեբրուարի 29դ օրը, Լավռէտ Մեքենավարն մեկնած էր իբրեւ մեքենավար և այդ պաշտօնին առթիւ ձրիաբար ճամբորդած էր մինչեւ Լիվորնօ։

Երիտասարդը ետքը նամակ մը գրեց Բարիզ Շաթօ Տէօ փողոց, նոտար պարոն Բենպէրի հասցէին, այս նամակին հետ փակեց տասը սկինոց չէք մը ի փոխարէն Սըր Մօռլբթանէն ստացած դրամին և նոտարէն խնդրեց որ զայն Անգլիացիին յանձնէ Բարիզ հասնելուն։

Ետքը. Լավռէտ չոգենաւէն ելլելով, բուսական ատեն պատեցաւ քաղաքին մէջ։ Նաւահանգիստին առջեւ [illegible] ձ[illegible] չոգենաւին մէջ պաշտօն ստանձնեց և ցորեկները առագաստ պարզելով ու գիշերները ձկնորսութեան վարժուելով ճենովա հասաւ։

(Շարունակելի)

80. Անթռչակ դասաւորներու կողմէ արուած ամենանական արձանագիրները 1

81. Ոչ իսլամներու ամուսնութեանց յատուկ իլմիխապէրները 10

82. Ընտանի անասուններու վաճառման ատեն՝ ի հարկին գնորդին ինքնութիւնը հաստատելու համար Իմամներու, Մուխթարներու եւ ուրիշ պաշտօնաներու կողմէ փրտրուած Թուղթերը 10

83. Պետական պաշտօնատուներէ անհատներու ուղղուած Թուղթերու հաղորդուիլը և յանձնուիլը ապացուցանող իլմիխապէրները 20

84. Պետական պաշտօնատուներէ անհատներու ուղղուած ամէն կարգի ծանուցագիրները 10

(Տես թիւ 24 դրոշմէ զերծ գրութիւնները)

85. Մատուցիլը կամ հաղորդուիլը յայտնող ամէն կարգի Թուղթերը

Մինչեւ 100 դրուշի գումար մը պարունակողները 10

100 դրուշէն վեր գումար պարունակողները 20

Անհատներու կողմէ Պետական պաշտօնատուններու արուած այն ատացագիրները կամ անպատասխանագիրները որոնք որոշ գումար մը չեն պարունակեր, համմատական տուրքի են: (Տես թիւ 6, 23, 37, 45, 52, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 61, 62 և 79 դրոշմէ զերծ գրութիւնները)

86. Վճռագրով արուած վճռին վրայ գանձուած գումարներու համար՝ Գործադիր պաշտօնատուններուն արուած ատացագիրները՝

Մինչեւ 100 ղրշ. գումար մը պարունակողները՝ 10

100 դրուշէ վեր 20

(Տես 52 և 60 դրոշմէ զերծ գրութիւնները)

87. Թղթատարական և հեռագրական վարձքերու համար տրուած ատացագիրները՝ 10

88. Կորսուած աւանդներու փոխարէն՝ անոնց տէրերուն իբր հաստատում արուած գումարներու ատացագիրները՝

Մինչեւ 100 ղրշ. գումար մը պարունակողները 10

100 դրուշէ վեր գումար պարունակողները 20

(Տես թիւ 52 դրոշմէ զերծ գրութիւնները)

89. Պետական պաշտօնատուններէ անհատներու արուած հեվալէնամէ կամ ատացագիրը յայտնող ընկալագիրները 20

90. Լուսագիրներու և պարբերական թերթերու բաժանորդագրութեան ընկալագիրները՝

Մինչեւ 100 ղրշ. գումար մը պարունակողները՝ 10

100 ղրշ. վեր գումար մը պարունակողները 20

(Տես թիւ 52 դրոշմէ զերծ գրութիւնները)

(Շարունակելի)

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԻՏԱԼԻՈՅ ԵՒ ԱՒՍՏՐԻՈՅ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆԸ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԸՆԹԱՑՔԻՆ ՎՐԱՅ

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ՆՈՐ ԴԻՄՈՒՄԸ ՊԵՐԼԻՆ

ՀԱՄԱԶԱՅՆՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՑՈՑՈՒՐ

Ալժէզիրասի Ժողովին վրդովիչ տեղեկութիւնները ցաւալի տպաւորութիւն մը առաջ կը բերեն: Շաբաթէ մը ի վեր խօսուեցաւ փոփոխակի մերթ բանակցութեանց վերջնալուն, մերթ խզումին և մերթ յետաձգումին վրայ, հիմակ ալ Ժողովին նախագահ Ալմոսվար դուքսին Մարոքոյ կանչելիը խորհրդակցութեանց մէջ ասոնք մարբերութիւններու իբրեւ նշան կը համարուի: Ամէն պարագայի մէջ ոչինչ այս խորհրդակցութիւնները ամենադոյզն յառաջդիմութիւն մը իսկ չեն ըներ, որովհետեւ ասոնցմէ Ժողովին աշխատութեանց ճամբուն վրայ վանդալոր ուրուականի մը պէս կեցած է: Գերմանիոյ և Ֆրանսայի միջեւ թիւրիմացութիւնը մութ վարագոյրի մը նման կախուած է, իր ազդեցութիւնը, որոնք կրնան պատճառել Մարոքեան վէճէն մինչազգային կացութեան համար:

Այո՛, հիմա Մարոքէն շատ աւելի բանի մը վրայ կը դառնայ խնդիրը, և տեսարանը գոնացուցիչ և խաղաղուէլու չէ բնաւ, որովհետեւ Ժողովին եռեւը յայտնապէս կը տեսնուի Գերմանիոյ և Ֆրանսայի միջեւ գործերուն վատթարանալը, որ միեւնոյն ատեն ընդհանուր քաղաքականութեան կը ապառնայ: Եթէ Ժողովը խզուի կամ յետաձգուի, այսպէս պիտի ըլլայ արդիւնքը, որվհետեւ Ժողովին մէջ ներկայացուցիչ ունեցող Տէրութեանց մեծամասնութիւնը պիտի չուզեն Գերմանիոյ և Ֆրանսայի միջեւ կարծիք յայտնելու հարկին մէջ գտնուիլ. նոյն կացութեան մէջ կը գտնուին նաեւ ուրիշ Տէրութիւններ, որոնք նախասիրեր կը հաստատեն քաւարկութեան մը յետաձգումը: Բայց այս պարագային ալ, Գերմանիոյ և Ֆրանսայի միջեւ հակառակութիւնը պիտի մնայ նոյնպէս, ինչպէս որ էին Ժողովին գումարումէն առաջ, և միջազգային քաղաքականութեան վրայ բերանաբաց վէրք մը պիտի ձգուի, որ Եւրոպական խաղաղութեան համար խիստ կասկածելի պիտի ըլլայ, և հեռեւանքն ալ բուն Մարոքի և կամ Ֆրանքեւերման վէճէն տարբեր մտահոգութիւններ պիտի ըլլան:

Պէտք չէ ծածկել թէ Ֆրանսա չի կրնար դադրեցնել իր գործունէութիւնը, առաջ քշելու համար իր Մարոքեան փառասիրութիւնները, և Գերմանիա ևս ետ պիտի չմնայ այս փառասիրութեանց հակառակելէ: Մարոքի կառավարութեան ապարանքը յայտի կամ գաղտնի ներգործութեանց վայր մը պիտի դառնայ երկու կողմերէն, որոնց ազդեցութիւնը իր հեռեւանքը պիտի ձգէ Բարիզի և Պերլինի յարաբերութեանց վրայ մինչեւ Եւրոպայի սիրտը: Այս կացութիւնը իր ապառնալիքը Մարոքի վրայ պիտի չսահմանափակէ միայն: Իրաւ է որ դուրին բան չէ պատերազմ մը Գերմանիոյ և Ֆրանսայի միջեւ, բայց ամպ մը պիտի կախուէր ընդհանուր խաղաղութեան վրայ, և ընդհանուր պատերազմի մը կարելիութեան մնայուն սպառնալիք մը պիտի ըլլայ: Ահա թէ ինչո՛ւ համար Ժողովին մէջ խիստ մտահոգ են Իտալիա և Աւստրիա, և հարկ տեսնուած է Պերլինի մէջ միջնորդութեան փորձ մը ընել: Ռուսիա ևս նոյն օրինակ դիմում մը ըրած է Պերլին, և երբ նոյն իսկ պատճառը ա՛յն է որ Բեթերսպուրգի մէջ կը կասկածուի թէ Մարոքի համար կրնայ եռ մնալ ծրագրուած մեծ փոխառութիւնը, այս բոլոր պարագաներէն սակայն կը հեռաւի թէ լրջօրէն սկսած են նկատի առնուիլ Գերմանիոյ և Ֆրանսայի հակառակութեան արդիւնքները միջազգային խաղաղութեան վրայ: Նոյն պարագան ղղալի է նաև Անգլիոյ մէջ, ուր որոշուած է գերման և ֆրանսական վէճին մէջ ո՛չ միայն դիւանագիտօրէն Ֆրանսայի կողմը բռնել, այլ ի հարկին Ֆրանսայի գործակցիլ Գերմանիոյ դէմ ծովու և ցամաքի վրայ:

Նայէ Ֆրայէ Բրեսսք

ԵՐԵԱԿ ԶԻՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆՑ ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Բրի Բառիզկեռ կը ծանուցանէ թէ Աւստրիա-Մաճառաստան, առանց բոլորովին վիրաւորելու Գերմանիոյ մարքեան քաղաքականութիւնը, կը ջանայ հաշտարար ընթացքի մը առաջնորդել գերմանական քաղաքականութիւնը: Ֆրանց Եօզէֆ կայսր կ'աշխատի քաղաքական գործերու մէջ իր ունեցած փորձառութիւնը նուիրել հակառակ շահերուն միջեւ իրաւախոհութիւն մը առաջ բերելու գործին:

Բուդէնպէշի մէջ Վիլհէլմ կայսր Լէոբոլտ Մալվաթոր արտիդուքին հետ իր տեսակցութեան միջոցին յայտարարեց թէ Գերմանիա պատրաստ է զինուորական զօրութեամբ աջակցիլ Աւստրիոյ՝ ընդդէմ Մաճառաստանի, որվհետեւ Մաճառաստանի Սրեսի. Ժողովը համամիտ չէ Ֆրանսայի և Գերմանիոյ միջեւ պատերազմի մը պարագային՝ Մաճառ ուժերը Ֆրանսայի դէմ գործածելու քաղաքականութեան: Վիլհէլմ կայսր այս յայտարարութիւնը Բէլթայի մէջ արտասովոր ապատութիւն առաջ բերած է, և հակառակութիւնը ուժգներ է Երրեակ Զինակցութեան դէմ: Աւստրիոյ մէջ Մաճառ Խորհրդարանին այս ընթացքը ևս պատճառ մը են է որ Վիէննայի դաւլիճը աշխատի ներկայ դժուարին կացութեան ծայրայեղութիւնները սահմանափակելու: Եւ ասոր համար Աւստրիոյ դիւանագիտութիւնը ամէն պարագայի մէջ կ'ուզէ իրարարութիւն մը առաջ բերել Ֆրանսայի և Գերմանիոյ միջեւ:

Մնաց որ Ալժէզիրասէ եկած տեղեկութիւնները շատ լուսաւոր են սա՛ վերջին մէկ-երկու օրուան մէջ, Գերման պատուիրակներուն համար նոր հրահանգներու կը սպասուի ասոնցմէ Թեան խնդրոյն մէջ: Այսօր, Բ. Ժողովը պիտի սկսի այս խնդրոյն խորհրդակցութեան: Կը յուսացուի որ Երրեակ Զինակցութեան Տէրութիւններէն մին, թերեւս Իտալիա, առաջարկութիւն մը պիտի ընէ, որուն հաւանութիւն տրուած է Պերլինի մէջ, և որուն նպատակն է Մարոքի ասիկանութիւնը յանձնել Ֆրանսայի և Սպանիոյ, բայց պայմանաւ որ հակակշիռ իրաւունք մը արուի երրորդ Տէրութեան մը: Ֆրանսա նպատաւոր է եղեր միջազգային հակակշռին: Այս կարգադրութեամբ Ֆրանսայի բացառիկ դիրքը նկատողութեան առնուած կ'ըլլայ, և միջազգայնացումի համար Գերմանիոյ բաղձանքն ալ կը կատարուի:

Բանի մը օր առաջ Մ. Ռըվուալի կողմէ Մ. Բասովիցի հաղորդուած ֆրանսական պատասխանն ալ խնդրոյն այս կերպ լուծման համամտութիւն յայտնած է ասոնցմէ մը: Ահա այդ ուրեմն զոր պատասխանին պատմէնը.—

«Ֆրանսական կառավարութիւնը կը կարծէ թէ ասիկանութիւնը Ֆրանսայի յանձնուելով՝ միջազգային անտեսական հաւասարութեան սկզբունքը բնաւ վտանգուած չըլլար, բայց եթէ Ժողովին մէջ հարկ տեսնուի, Ֆրանսա պատրաստ է դարձեալ հարկ եղած նոր բարեխաւսութիւնները տալ ասիկանութեան հակակշռին վրայ:»

ՄՐ. ԲԻՐԲՕՆՔ ՄՕՐԿԱՆ

Մելբուռնէ Մր. Բ. Մօրկան իր մանաւոր զօսանաւով և ընկերակցութեամբ բազմաթիւ հեռեւորդներու Ալժէզիրաս հասաւ, և ուղղուեր Բէնտ Բրիթինա Օթէլը իջեւանեցաւ: Հարուստ Ամերիկացին փափաքեր է հեռաւոր Ամերիկացիներ հաստատելու համար այդ քաղաքը, ուր երկու կիսագունդերուն դիւանագիտական ներկայացուցիչները հաւաքուած են կանանչ գրասեղանին շուրջ: Մօրկան որ սնանդ անհասանելի խնդիրներ լուծած է ինք մինակ, հետաքրքիր է եղեր իմանալ թէ քաղաքագէտներուն մէթոտները ի՞նչ են Մարոքի խնդիրը կարգադրելու համար:

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԵՒԱՅԻՆ ԶՕՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԲԱՂԴԱՏՈՒԹԻՒՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՀԵՏ

ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆԸ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Լը Քոռէսբոնտանցի Նոր Թիւին մէջ Քառնօ զրահաւորին տեղակալներէն մին Ֆրանսայի և Գերմանիոյ միջեւ երեւակայական նաւային պատերազմի մը պատմութիւնը կը գրէ: Երկու երկիրներուն ներկայ նաւային ուժերը առնելով, կ'ըսէ թէ, Ֆրանսա իր Հիւսիսային Նաւախումբին մէջ, որուն կեդրոնն է Պրէսթ, ունի երեք միլոկ թէեւ համեմատաբար նոր չինուած զրահաւորներ, Մասսենա, Քառնօ և Ժոնէկիպէռի: Այս մարտանաւերուն մէջին մեծութեամբ թնդանօթները իրենց ծանրութեան ենթադրեալին չափ հզօր չեն: Մարտանաւերն ալ չատ թաղուած են ջուրին մէջ, և տեղակայր չի յուսար որ անոնք կարենան ջուրին վրայ մնալ եթէ ջրմասին գէմն մօտենան:

Նաւախումբին երկրորդ բաժնին մէջ, զոր Նէպոկոթեան բաժին կը կոչէ, կան Հանրի Դ. «Բարեբախտաբար իր տեսակին մէջ մէկնակի», Պուվիճ, և Մոսկալ Թռուտաւ, 7000 թոնոց փոքրիկ մարտանաւեր, որոնք երկու խոշոր թնդանօթներ միայն ունին: Գահեսի բաժնին մէջ են Ֆօնվիցապ, «լաւ մը երիտասարդացած», Քուռպէ և Տէվասթասիօն, երկուքն ալ օրէթէ 25 տարեկան, նաեւ Ժէմմաբ, Վալմի և Ֆիւռիկոս: Միջերկրականի մէջ կան երկու «իրապէս ընտիր» զրահաւորներ, Սիւֆռեռն և Ժաճ Պառ, չորս «միլոկ», Շարլմայն, Ս. Լուի, Կոյուա և Պուվէ: Պահեստիին մէջ կան Շարլ Մարթել, Պուէնճիս ծերուկ զրահաւորը, և Պոսեն, Հօշ, Մաժենթա և Մառնս, ասոնցմէ ալ դանդաղ և ակար կերպով զինուած: Պէտք է հաշուել նաեւ Քոնսէ, Մառնսէրեզ և Բլեգէռ Թուլոնի մէջ, և Լեոն Կամպէթթա, Կլուտառ և Մովակալ Օպ, որոնք անդեալները Հիւսիսային նաւախումբէն անջատուելով Թուլոն զրկուեցան:

Գերման նաւատորմիղը, կ'ըսէ տեղակալը, ունի 14 համառօտ և որոնցմէ զրահաւոր, միջին մեծութեամբ արդահարուած թնդանօթներով զինուած, և զրահապատ չորս հնագոյն զրահաւորներ և վեց զրահապատ յատնանուեր: Երկու նաւատորմիղներուն ապառազինութեան տարբերութիւնը կ'ամփոփէ ըսելով թէ «Մեր Միջերկրականի նաւախումբին խոշոր կամ միջակ մեծութեամբ 109 թնդանօթներուն և մեր Հիւսիսային Նաւախումբին 68 թնդանօթներուն դէմ, գերման Գործոն Նաւատորմիղը կրնայ հանել 400 թնդանօթ, կամ գրեթէ միջին մեծութեամբ թնդանօթներուն կրկին, և մեր խոշոր թնդանօթներուն գրեթէ հաւասար այժ մը:»

Երբ երեւակայական պատերազմը սկսի, սա՛ հարցումը իսկոյն մէջտեղ պիտի դրուի.—«Պէ՞տք է որ Հիւսիսային Նաւախումբը Ռոէթէն Թուլոն մեկնի իր բոլոր պահեստի նաւերով, ածուխով, ռազմամթերքով և պարէններով, ամէն բան վանդելով, բայց զօրութեանց համախմբութիւնը ապահովելով»: Ենթադրելով որ նաւախումբը բռնուի ճիգերեալ չհասած, այս հարցման պատասխանը «ՏՎ» պէտք է ըլլայ ուրեմն: Ուստի Նաւախումբը Ռոէթէի նաւահանգիստը կեցած է չոգիի վրայ: Գերմանք կ'անցնին ամուն 8ին Տուվրի նեղուցէն, Տիւնքէրքէն Ֆրանսական թորփիլաւոր յարձակումը ի դէր եղնելէ վերջ, և Միջերկրականի ֆրանս. նաւախումբն ալ ճամբայ կ'ելնէ Թուլոնէն: Շէրպուրի պահեստի բարձը ժամանակին պատրաստ չէր իրկոյն անվանագ Ռոէթէ երթալու համար: Գերմանք 9ին կը ոմբակոծեն Շէրպուրը: Բերդերը ծխաշունչ աւերակներ եղած են, ընդհանրապէս բան մը չեն կրնար ընել ալեհոսութեան պատճառաւ, և Գերմանական Նաւատորմիղը կը հեռանայ քաղաքն ու նաւարանը աւերակներու և բզբերու մէջ դնելով: Ռոէթէն երկու թորփիլահալածներ կը զրկուին իրենց լրտես, և Երեսփ. Ժողովը անուտրաբերի մատնուած այս լուրին վրայ կը վիճաբանի: Սանթիակոյի և Բորթ Արթուրի յիշատակները կը վերանորոգուին, նախարարութենէն կը պահանջուի հրաման տալ որ Հիւսիսային Նաւախումբը նաւահանգիստէն մեկնի: Կառավարութիւնը տեղի կուտայ, և խնամով պատրաստուած յատկանշեալ կը յարդարուին հանդարտեցնելու համար մամուլը և յուզեալ հորդարանը: Հետեւաբար Հիւսիսային Նաւախումբը Ռոէթէն կը մեկնի, բայց Միջերկրականի Նաւախումբին հետ միանալէ առաջ իրապէս կը քանդուի Գերմանական վեց որոնթոց զրահաւորներ:

Հարկ չկայ մանրամասութեանց մէջ մտնել այնպիսի պատերազմի մը՝ որ ազատալի է Ֆրանսական նաւատորմին:

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿ. ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ՁԻ ԿԸ ԳՆԷ

Երեսփ. Ժողովին մէջ պատերազմական նախարար Մ. Էթիէն պատերազմական ելմացոյցի վրայ վիճաբանութեան միջոցին, հարցումի մը պատասխանելով յայտարարեց թէ պատերազմի պարագային Երկրապահ Բանակին կամ Պահեստի բանակին վերաբերող երեսփոխանները և Մերակուսականները զօրահանութեան ութերորդ օրը դրշի տակ պիտի կանչուին: Նախարարը յարեց թէ կառավարութիւնը ծրագիր մը կը պատրաստէ թէ ինչպէս կազմակերպութեամբ պիտի կառավարուին հանրային պաշտօնատունները՝ երբ պատերազմ ծագի և պաշտօնեաները պարտաւորուին զէնք առնել դրշի տակ մանելու համար:

Ֆրանսայի Նորմանիա և Պրթանիոյ գաւառներուն մէջ գերմանացի զբօսաշրջիկներ մեծ քանակութեամբ գնումներ կ'ընեն հեծնելու յարմար և բեռ քաշող ձիերու, որոնք անմիջապէս Գերմանիա կը զրկուին:

ԽԱՐԴԱԽ ԴՐԱԳԻՐԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԱԾ. — ՏԻԿԻՆ ՄԷՐԷԼԼԻ ԱԶԱՏ ԱՐՁԱԿՈՒԱԾ. — Բոնթաւա ա՛նօգքսնթի մէջ Կալլէլի գործած արտասովոր խարդախութեանց վէպը վերջացաւ երեքշաբթի օր, երբ հռչակաւոր Կալլէլ դատապարտուեցաւ եօթը տարուան ծանր աշխատութեան, և իր ընկերուհին՝ Տիկին Մէրէլլի՝ անպարտ արձակուեցաւ: Արդէն կը սպասուէր Երդուեալներուն այս վճիռին: Ասուն բանաքննութիւն հաւաքուած էր դատարանին մէջ, լաւ հագուած, գրգռուած, և գլխաւորաբար կիներէ բաղկացած, կիսալխարկէ կիներէ: Կալլէլ՝ բացարձակապէս իր անձին տէր և առանց յուզուած ըլլալու, բացատրեց իր գործերը, մասնաւորապէս իր գործին ելմական ճիւղին կնճռոտութիւնները, շատ մեծ կարողութեամբ, բայց միշտ չրթունքին վրայ ունենալով այն պաղարեակ ժպիտը՝ որմէ բնաւ չէին ախորժեր երդուեալները: Տիկին Մէրէլլի երկչոտ և դեղեւկոտ երեւցաւ հակառակ իր յանդուգն ապարէզին, և վերջ ի վերջոյ գրաւեց Երդուեալներուն համակրութիւնը խոթեիքի բուռն նոպայ մը ունենալով յանկարծ: Կալլէլ չուրացաւ կեղծ Թուղթերով Բանթաւա ա՛նօգքսնթէն 33,000 անգլ. ոսկի գողցած ըլլալը, և — քանի որ Երդուեալներուն գուռը շարժելու համար ընդհանրապէս խելքի մօտ մարդկօրէն շարժառիթ մը մէջ կը բերուի — Կալլէլ բացատրեց թէ իր կնոջ և ընտանիքին անօթութիւնը առաջնորդեց զինքը այդ գողութեան: Բայց իր կնոջ և իր ընտանիքին համար այս մտահոգութիւնը անուշչ չեն արդարացներ զանոնք երեսի վրայ ձգելով տիրած կնոջ հետ առնել փախչիլը, և Տիկին Մէրէլլիի հետ իր վարձակեանքը: Ուստի Կալլէլ երկրորդ շարժառիթը հետ մէջ ըկրաւ, իր պաշտպանութեան համար, — այսինքն իր անչափ տէրը Տիկին Մէրէլլիի համար — ուրիշ խելքի մօտ մարդկեղէն շարժառիթ մը, որ յաճախ համակրութիւն գտած է ֆրանսացի երդուեալներուն առջեւ:

Պէտք է գիտնալ թէ Կալլէլ և Տիկին Մէրէլլի երկուքն ալ հեղինակ են: Կալլէլ գիրք մը գրած է օթոմպիլներուն վրայ, և Տիկին Մէրէլլի վէպ մը՝ որ կը կոչուի «Կեանքը ցնորք մըն է», ինչ որ իրեն չա՛տ կը պատշաճի: Այս պատճառաւ քանի մը գրագէտներ ալ վկայութեան կոչուած էին: Հեղինակներէ նամակներ կարդացուեցան, որոնք կ'ըսէին թէ Տիկին Մէրէլլի անկարելի է որ ոճրագործ մը ըլլայ: Նամակի մը մէջ ըսուած էր.— «Վիրջին աստիճան զգայուն կին մըն է, և առաջին կարգի վիպագիր երեւակայութիւն մը ունի:» Ուրիշ նամակի մը մէջ ալ ըսուած էր թէ «Նախանձելի դիրք մը կը գրաւէ անիկա Մ. Մառսէլ Բռէվոյի և Մ. Էանէսթ Լաժէսնէսի միջեւ:»

Երբ Մառի Օաս ատենաւորին կը նկարագրէր Տիկին Մէրէլլիի դիւցազնութիւնը՝ դիմադրելու համար զինքը հրապուրող Ջանքերուն, Տիկին Մէրէլլի փղձկեցաւ և քիչ յետոյ սկսաւ ազատակել ջղային շարժումներով: Այս միջոցիս կը կարդացուէին Մէրէլլիի օրային նամակները, և հարկ եղաւ սրահէն դուրս հանել զայն: Երբ վերջը արտասանելու համար քիչ վերջը ներս բերուեցաւ, բոլորովին տարբեր տարբեր մը դարձած էր, և թէեւ խօսելու չափ չէր կրնար ինքզինքը զսպել, բայց իրեն ուղղուած ողջոյններուն կը ժպտէր: Իր փաստաբանին ճառախօսութիւնը տարօրինակ կոչում մըն էր Երդուեալներուն կարեկցութեան, ոնանկ բաներ ըսաւ, որոնք Անգլիոյ մէջ «անպատկառ նկատուէին» կը համարուին: «Կը հերքեմ թէ յանցաւոր ըլլայ անիկա», ըսաւ: «Անկարելի է որ ոճիր գործէ: Եթէ նոյն իսկ ոճրագործ ալ եղած ըլլայ, դարձեալ պիտի ըսեմ ձեզի թէ այս կինը սիրուն, հրապուրիչ ստեղծուած է, իր ժպիտներով մարդոց սիրտը դիւթելու համար: Ուրեմն, անպարտ արձակեցէ՛ք զայն, իր ժպիտներուն պատճառաւ, սիրոյն պատճառաւ:» Եւ անպարտ արձակուեցաւ:

ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ.— Անգլիոյ գործաւորական կուսակցութեան երեսփոխաններէն մին Մր. Ճոն Ուօրա կը յայտարարէ որ թէեւ զինքը երեսփոխան ընտրեցին, բայց ինք չի կրնար բանը գործը թողուլ և Ժողովի երթալ, որվհետեւ պարտաւոր է չաբաթական 50 շիլինով կին մը և զաւակներ պահել: Ուստի որոշուած է որ իր ընտրական չրջանակին մէջ հանգանակութիւն մը բացուի ամէն ամիս, և իրեն քաւէ տուղներէն իւրաքանչիւրը բէնին մը տայ, որպէս զի նատարջանին միջոցին երեսփոխանը ամէն աշխատութիւն ձգէ և Ժողովի երթայ: Այսպիսի հանգանակութենէ մը չաբաթական 4 անգլիական ոսկի պիտի գոյանայ:

ԵՐԿՈՒ ՄԻԼԻՈՆ ՄԱՐՔ.— Գերման Հանգաստէր մեծահարուստ Ալֆրէտ Պայթ երկու միլիոն ֆր. նուիրեց Համպուրկի մէջ Համալսարան մը հիմնելու համար:

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

(Տրեկի՝ կիրակի բուով առնուած «Նայէ Ֆրայէ Բրեսսք»էն)

Բանակցութեանց ծանրութեան կեդրոնը հիմա ա՛յն Պերլին է և ոչ Բարիզ: Կեդրոնը այլուր փոխադրուեցաւ, Ուսչինկիթը և Վիէննա, մասնաւորապէս ասկայն Վիէննա, բռնալու համար հակառակութիւնը Գերմանիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ՝ ի մասին ասիկանութեան խնդրոյն: Բարիզի դիւանագիտական բոլոր շրջանակներուն մէջ ամէն կերպով կը հաստատուի այս լուրը: Բարիզի աւարիական դեսպան կոմս Խէֆէն Հիւլլեր, որ երկու շաբաթէ ի վեր տեսած չէր Մ. Ռուվիէն, հիմա մեծ գործունէութեան մէջ է: Տարակոյս չկայ որ Աւստրիոյ և Միացեալ Նահանգաց կողմէ փորձեր կ'ըլլան համաձայնութիւն մը գոյացնելու համար Ֆրանսայի և Գերմանիոյ միջեւ:

Այս միջնորդութեան վայրերն են առաջին անգամ Ալժէզիրաս, ուր Աւստրեմամաճառ պատուիրակ կոմս Վէլզերսամպ անձնական հաղորդակցութեան մէջ մտած է երկու Տէրութեանց պատուիրակներուն հետ: Երկրորդ վայրն է Պարիզ: Վիէննայի Ֆրանսական դեսպանը հաղորդեց իր կառավարութեան թէ Աւստրիա-Մաճառաստան Ի՛նչ արամագրութեան մէջ կը գտնուի այս միջոցիս, և Մ. Ռուվիէ գիտէ թէ աւստրեմամաճառ քաղաքականութիւնը ա՛րքան ասասիկ եռանդով կը չահագրգռուի համաձայնութիւն մը առաջ բերելու համար Գերմանիոյ և Ֆրանսայի միջեւ: Աւստրիա այս միջնորդական գործը կատարելու ուրախ՝ ապառ կը ղղայ զինքը, հիմակ որ կը տեսնէ թէ Ալժէզիրասի մէջ Գերմանիոյ իրեւ դաշնակից ամէն աջակցութիւն ապրի վերջ, գործերը դէշ կերպարանքի մը տակ կը մտնեն, և Աւստրիոյ կացութեան նպատաւոր չըլլար բնաւ պատերազմ մը Գերմանիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ, քանի որ զինակցական պարտաւորութիւններ կան կատարուելիք:

Այս տեսակէտով Աւստրիոյ դիմումը Պերլինի մօտ արդիւնաբեր կը համարուի: Բարիզի և Լոնտոնի լրագիրները Աւստրիան Գերմանիոյ բարեկամ չեն ներկայացներ, մանաւանդ Լոնտոնի մամուլը: Վիէննայի թերթերը կը խնդրեն որ այդպիսի սխալ նպատակներ չվերագրուին Աւստրիոյ, որպէս զի անիկա կարենայ յաջողութեամբ ի գլուխ հանել իր միջնորդի դերը:

Իտալիա ևս համամտութիւն ցոյց կուտայ Ֆրանսական տեսակէտին Մարոքի մէջ. իրեւ զինակից Գերմանիոյ, ա՛ն ալ իրաւ է թէ Ժողովին մէջ փափուկ ընթացք մը կը բռնէ, բայց Իտալիա իր ուրոյն քաղաքականութիւնը ունի քանի որ բարեկամացած և դաշնակցած է Ֆրանսայի հետ ալ: Անկեղծ զատ, Իտալիա միշտ Անգլիոյ յարած է արտաքին աշխարհավարութեան մէջ:

Նմանապէս Ռուսիա, որ Ֆրանսայի զինակիցն է և գլխաւոր պարտապանը, և որուն դրամական ազդեցութեան մեծապէս պէտք ունի յառաջիկային: Իրաւ է որ Ռուսիոյ հանրային քաղաքականութեան հիմնաքարը Գերմանիոյ մասին բարեկամութիւն է, բայց վերջապէս Ժողովին մէջ չի կրնար Ֆրանսայի պահանջումներուն հակառակ քալել ալ, հետեւաբար այս պահուս Պերլինի մէջ դարձի վրայ է նաեւ ռուս դիւանագիտութիւնը:

Միւս Տէրութիւններէն Ամերիկայի ընթացքը ուշադրութեան արժանի է: Ամերիկա Ֆրանսայի այժ կուտայ Ալժէզիրասի մէջ:

Գալով փոքր Տէրութիւններուն, անոնցմէ Բարթիկալ յայտնապէս Ֆրանսայի կողմն է, մինչ Պելժիա Գերմանիոյ կողմը բռնած է: Քոնկոյի խնդրոյն պատճառաւ Պելժիոյ մէջ հականգլիական զօրաւոր հոսանք մը կայ, որ հիմա այս կերպով կը կարծէ վրէժ լուծել Անգլիոյ բարեկամ Ֆրանսայի կուսակցութենէ չըլլալով բացէ ի բաց: Ինչպէս յայտնի է, Անգլիա կը բռնաբռնի Քոնկոյի Ազատ Պետութեան պելժ պաշտօնատարներուն ամարդի ընթացքին դէմ բնիկներուն հանդէպ: Պելժիոյ հետ Հոլանտա ևս Գերմանիոյ կողմը յարած կը թուի. բայց այս ձայները կշիռք ունեցող ձայներ չեն, թէեւ քուէարկութեան մը միջոցին նեսաթ կ'առնուին:

ԳԵՐՄԱՆԱՑԻՔ ԿԸ ԳԱՆԳԱՏԻՆ ԻՏԱԼԻԱՅԷՆ

Ֆսուիսէ Զայթունկ ի վեր կը հանէ իտալացի թղթակիցներուն անբարեկամ լեզուն Գերմանիոյ նկատմամբ, որանք Ալժէզիրասի միջոց Գերմանիոյ դէմ լուրեր կը հրատարակեն: Ասիկա ապացոյց մըն է թէ, կ'ըսէ գերման թերթը, Իտալիոյ հանրային կարծիքը Գերմանիոյ դէմ է այս միջոցիս:

Ֆսուիսէ Զայթունկ կը գրէ.—Ալժէզիրասի իտալացի խմբագիրները իրենց Ֆրանսայի պաշտօնակիցներուն թմբկահարներն են:»

ԵՐԿՈՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐՈՒՆ ՎԵՐՋԱԲԱՆԸ

Պանքայի և Ոռոկիանութեան խնդիրները հիմա եկած հասած են այնպիսի վիճակի մը որ ա՛լ անկարելի է և զգուշութիւն ապասել Բարիզէն: Այս է պատճառը որ իրեւ վերջին հնարք հիմա միջնորդութիւնը կը դրուի:

Ալժէզիրասէ եկած վերջին լուրը այս է, ուրբաթի թուով:

Պանքայի վրայ բանակցութիւնք ա՛նքան առաջ գացած են որ եթէ Գերմանիա ասիկանութեան միջազգայնացումի գաղափարէն հրաժարի, ասոնք բաղդութիւններ պիտի չուշանան խնդրոյն վերջնական կարգադրութեան համար:

ԱՏՐԻԱԲՔԱՐԱՆԷՆ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը շաբաթ օր ընկերակցութեամբ գործակատար Արիս էֆ. Թէնճեանի Բ. Դուռը գնաց և այցելեց Բարձ. Մեծ Եպարքոսին: Ն. Սրբազնութիւն յետոյ Շնորհաւորական այցելութիւն ուաւ Նորին Եպարքոսական խորհրդական Մէհմէտ Ալի փաշայի:

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը երէկ իրիկուն նախագահեց Մայր Եկեղեցւոյ ատրաղութիւններուն և յետոյ Մեծ պահոց առթիւ քարոզեց:

ՎԱՒՄ. ՁԵՆՈՒ ՊԷՑ ՄԷՐՀԱՄԼԻԹ ՃԵԱՆ ուրբաթ օր Խաչգիւղ երթալով այցելեց Գալֆեան տրբանացը և սիրալիր կերպով ընդունուեցաւ պաշտօնէութեան և տրբուհիներուն կողմէ:

Զենոբ պէյ նախ այցելեց մասնաւոր և ներկայ գտնուեցաւ օրբուհիներուն կազմէ երգած արեւագալի արարողութիւններուն և յետոյ այցելեց Որբանոցին բոլոր մասերը և մանուաւորապէս Արեւմանոցի բաժինը և ալչէ անոնց ապառաւթիւնները։ Զենոբ պէյ տեսնելով որ մասամբ ուաղ խոզանին «ընծայման» պատիները պատռած և անխնամ ձգուած է, յանձնարարեց Գրիգորիսէ մայրապետին որ իրեն զերկուսի այդ պատիները որպէս զի զայն նորոգել և չրջանակել տայ։ Զենոբ պէյ խոստացաւ նաեւ մասրան համար պէտք եղած կանթեղները և ուրիշ կարգ մը եկեղեցական իրեղէնները հոգալ։

ԵՈԶԿԱՏԷՆ Պատրիարքարան քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Առաջն. տեղապահ Տ. Խորէն Վ. Դիմաքեան միաձայնութեամբ Առաջնորդ ընտրուած է։

ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ Թաղ. Խորհուրդը հրատարած ըլլալով նոր առաջնայ մը ընտրուելու, Մկրտիչ Մելիքեան, Գաբրիել Դերձակեան, Խաչիկ Մանճեան, Յակոբ Սինոնեան, Յակոբ Աւետեան, Աւետիս Պաղճեան և Նշան Զամիչեան էֆէնտիներէն։ Պատրիարքարանը հաստատեց։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷ շաբաթ օր Նիկոմիդիայի Առաջնորդարանը դրկուեցաւ հանգուցեալ Հունգարացի Բանսոցի իշխանին մեծադիր մէկ պատկերը, որ վերջերս Հունգարիայէն Պատրիարքարան ղրկուած էր Պոլսոյ Աւստրիական դեսպանատան միջոցաւ։

Ս. ԹՈՐՈՍԻ ՄԷՐը ըլլալով շաբաթ օր, զանազան թաղերէն կիներու բազմութիւն մը դիմած էր Մայր. Եկեղեցի, ուր նոյն օրերին անուն նուիրեալ մասուռ մը և պատգամ մը կայ։

ՄԱՂՆԻՍԱՑԷՆ կը գրեն.— Տեղւոյս հայերը կը հաշուուին իբր 500 տուն. բոլոր քաղաքանները հոգիւ ուրը տուն. ունին մէկ քարոզիչ և վարժարան։ Հայերը՝ որոնք քաղաքին ցած ու ծայրագոյն մասին վրայ խմբուած, որոյսպէս անկոտ կ'ապրին, ունին Ս. Սիօն եկեղեցի մը, Ս. Լուսաւորչեան և Գայանեան երկսեռ վարժարաններով, ինչպէս նաեւ մանկապարտէզ մը։ Ժողովուրդին հոգեկան պէտքերը կը հայթայթեն երկու քահանաներ. Տ. Մեսրոպ և Տ. Խորէն Պըչաքճեան, որ միեւնոյն ատեն դպրատեսակ ալ է։ Գալով կրթական գործին, Մաղնիսացին արդարև գովելի է իր դպրոցասիրութեամբ, որուն դրական ապացոյցներէն մէկն է ազգ. վարժարաններու առաջնորդական վիճակը։ Հոս ընդհանրապէս ընթերցասիրական ճաշակը բաւական ծաւալած է։ Հոս կուգան Մաղիկ, Մամալ, Մասիս, Լոյս, Հանրագիտակ, Բիւրակն, Մանզումէ, Աբեւելք և ուրիշ թերթեր։ Ներկայ ամսոյս կէսին իգական վարժարանին մէջ՝ մեծ բազմութեան մը առջեւ տեղի ունեցաւ տարեգլխի և եռամեայ պարգեւաբաշխութեան հանդէսը. այս առթիւ դպրոցականներէ արտասանուեցան գեղեցիկ ու ընտրուած կտորներ։ Հանդէսին կը մասնակցէին նաեւ մանկապարտէզի մինչեւ ինն՝ թթով առգանուածները և ճկուն պարերով։

.·. Եթէ կայ բան մը, զոր առաջին աչքիւ իսկ պէտք ուզէի յիշատակել եկեղեցական և դպրոցական գործին մատակարարութեան համար եղած կարգադրութիւնն է անիկա. համմասական բաշխումի գեղեցիկ դրութիւն մը արդարեւ՝ որուն շնորհիւ գանձանակի պնակի երկար շարք մը՝ ժամուն մէջ չգար տարբեր վայրի մը պատանը տալ քիչ. արդի Թաղ. Խորհուրդ՝ որ տարիի մը չափ գործադրելէ եղած էր այս նորութեան, պահ մը խրչեցաւ այն պզտիկ անյաջողութիւններէն՝ որոնք յարակից են առաջին քայլերու. բայց Առաջնորդ Դուրեան Սրբազանին պերճախօսութիւնը բաւական եղաւ նոր կորով և ոգեւորութիւն տալ իր կոչման բոլորանուէր այդ մարմնին, որ առկոյս վերջերս նիւթական անբաւականութենէն իր հրաժարականը մատուցած է Առաջնորդ Սրբազանին։

ՊԱԼԱԿԷՍԻՒ Տաճառեան ազգ. վարժարանին հոգաբարձուները՝ Տեարք Սերովբէ Խորոզեան, Յովհաննէս Վարպետեան, Պօղոս Փանոսեան, որոնք չորս տարի անընդհատ վարած են իրենց յանձնուած այս կրթ. պաշտօնը, դպրոցին տարեկան 35-40 ոսկի պակաս գոցելէ վերջ, 40-50 ոսկի ալ աւելցուցին և որոշեցին որ այդ գումարով դեռևս չուրջ պատ մը քաշել ատ։ Բայց տեղւոյն մեծ ազնուականը դժուարութիւն մը յարուցին և զանոնք հրաժարեցնել տալով իրենք ստանձնեցին հոգաբարձութեան պաշտօնը։ Այս չորսին թերները 40 տարիէ ի վեր չորսանիւթիւն կ'ընեն և մինչ գիւղացին պարտքի մէջ կը մնար։ Նոյն իսկ այժմ այս նոր չորսանի-հոգաբարձուները, ասոնք գործի սկսան և սակայն հիմակուընէ կ'ենթադրուի թէ առաջիկայ տարի դպրոցին պակասէն բաց մը պիտի ունենայ։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ.— Լոնտոն ընակեալ Մարգիս էֆ. Արզրեան իր հանգուցեալ մեծ մօր այրի Տիկին Տիրուհի Ս. Արզրեանի հոգւոյն համար 630 ղրուշ նուիրած է հիւանդանոցին։ Տիկին Տիրուհի Ս. Արզրեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 108 ղրշ նուիրած են, Տէր և Տիկին Սինէքերիմ Ցր. Տիլսիզեան ի Համպարկ։

.·. Հոգաբարձութիւնը չնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Առաքելական Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն մէջ չրջապատի պնակի հնգամեայ հասոյթն եղող 972 ղուշը տարած է ձեռամբ նոյն պնակի գանձապետ Յովհաննէս էֆ. Պուճուլեանի։

ԱԶԳ.— Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ խնամակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ յառաջիկայ հինգշաբթի, 23 Փետր., Ամեն. Ս. Պատարագ Հայրը հրաւիրուած է իր հոգեւորական պերճախօս քարոզութեամբ մխիթարել բարեպաշտ ուխտաւորները։

Ի դիմաց խնամակալութեան

Ատենապետ — Ատենադպիր

Յ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ — Յ. ԷՍԱՅԵԱՆ

Ղալաթիա, 18 Փետր. 1906

ՄԱՆՕԹ.— Սկզբնաւորութիւն Արեւագալի ի ժամ 3, քարոզի՝ 4 (Ը. Թ.)։

ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ ԷՖ.Ի ԴԻՍԿԸ

ՍՐՏԱՌՈՒՕՒ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Գրեցինք արդէն Յունվար 31էն ի վեր խորհրդաւոր անյայտացումը Մալիէի հասոյթներու գանձման յանձնաժողովէն և դրչամթերքներու պաշտօնեայ և Պարիզբաղարանի Դատաստանական Խորհուրդին անդամ Խորով էֆ. Տէմիրճիպաշեանի։ Առաջին վարկածէն իսկ ենթադրուեցաւ որ Խորով էֆէնտի Յունվար 31ի իրիկունը Վերին Վասիրի չգենաւը նստած և Ջալալբի առջեւ, գիշերուան մթութենէն օգտուելով, ինքզինքը ծով նետած է։ Բաւական խուզարկութիւններ կատարուեցան և սակայն օձ է հեռը չգտնուեցաւ։ Բայց շաբաթ օր հաստատուեցաւ տխուր իրականութիւնը։ Նոյն առաւուն, ժամը 3ին Պալաթցի Յոթի և Վանկէլ Բէյլոս ձուկ որսալու համար իրենց նաւակովը գացած էին Ախբր Գարա, և հոն ուսկան նետած էին։ Երբ ալոյն կը քաշէին ծանրութիւն մը զգացին։ Կարծեցին թէ ձուկերու առատ որս մը ձեռք ձգած են և սկսան ուրախութեամբ ու եռանդով քաշել։ Բայց յանկարծ տեսան թէ մարդկային դիակ մը կար մէջը։ Մարդիկը սոսկացին, նաւակը եղերք քաշեցին և անմիջապէս լուր տուին ոստիկանութեան։ Պոլսոյ նախադատ ատեանին ընդ. դատաւորի օգնականներէն Թալէաթ պէյ, ոստիկանութեան բժիշկներէն Սիմոն պէյ, գնդապետ Հաֆի Օսման պէյ և Տիմիթրաքի էֆէնտի ծովեղերք գացին և քննելով դիակը հաստատեցին թէ խեղդուած է ու որոնեցին թաղումը։ Խեղդուողը մօտ 50 տարու էր, մազերն ու պեխերը թափած, գլուխը տեղ տեղ ջախջախուած։ Բրեչկոթ և տարատ հագած էր, որոնց գրպանը քարեր լեցուած էին։ Ասկեղ զատ, տարբերին տակէն, որուն ներսն կապուած էին երկու խոշոր քարեր։ Խեղճ Խորով էֆէնտի, իր անձնասպանութեան սեւ խորհուրդին գործադրութեան մէջ բնաւ կասկածելի տեղ չձգելու համար, կ'երեւի այս միջոցը ի գործ դրած էր, որպէս զի ջուր նետուելուն պէս ծովամոյն ըլլայ և ոչ օր կարենայ ազատել զինքը։ Գրպանէն գտնուեցան նաեւ երկու թաշկինակ «Խ» մարքայով։ Դիակը անմիջապէս փոխադրուեցաւ կեղր. բանտին հիւանդանոցը, ուր եւս քննութիւն կատարուեցաւ և հաստատուեցաւ թէ անձնասպան եղած է և 20 օրի չափ մնացած է ջուրին մէջ։ Վրան գտնուած թուղթերէն եւ այլն հաստատուեցաւ թէ դիակը կը վերաբերի Խորով էֆ. Տէմիրճիպաշեանի։ Ոստիկանութիւնը անմիջապէս լուր ղրկեց անձնասպանին ընտանիքին որ յուղարկաւորութիւնը կատարէ։

ԲԻԻՐԱԿՆ

Հրատարակուեցաւ Դ. թիւը հեռաւոր պարունակութեամբ.

Հինգ մէլիոն ղ.ի չափ մը.

Գրգի հրապարակը.— Խնդրանք չատ մատուցում քիչ.

Պատմութիւն վանականութեան.

Պատմային պատմութիւնը.— Ի՞նչպէս կը ապեն կերպարին վրայ.

Պատմայի վանականներուն անունները։

Գերմ. առեւտրական լեզու.— Զորս դաս.

Տեղական բերքեր և ընդեղէնի, մետաքսի ու մանիֆաթուրայի հրապարակները.

Նշանաներ առեւտ. նամակներու, թուրքերէն, հայերէն, ֆրանսերէն և անգլիերէն լեզուներով։

Կը ծախսուի բոլոր լրագրավաճառներուն և Պոլսոյ ու Բերայի ծխավաճառներուն քով, 40 փարայի։

Տէր եւ Տիկին Տիրան Այվաս եւ զաւակուցմ, Տէր եւ Տիկին Մանուկ Կիլլապեան, Աբիկ եւ Վահրամ էֆէնտիք Կիլլապեան, Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Փափազեան ցաւոք սրտի կը ծանուցանեն դաւնցաղէս մանը իրենց զաւկին, եղբօր, թոռան եւ հեռուդիին

ԱՐՄԵՆԱԿ Տ. ԱՅՎԱՍԻ

եւ կը խնդրեն որ հանիք ներկայ գտնուիլ յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսին, որ տեղի պիտի ունենայ վաղը, երեքշաբթի, 21 Փետր. ժամը առտուան 4ու կէսին (Ը. Թ.) Եէնի Գաբուի Ս. Առաքելոց եկեղեցին, ուր արդէն փոխադրուած է հանգուցեալին մարմինը եւ պիտի ամփոփուի Պալըգլի գերեզմանատունը։

Երկաթուղին Սիրքէճիէն կը մեկնի ժամը 10.16ին (Ը. Թ.)։

Կը խնդրուի ծաղկեպսակ չղրկել։

Մահագդ չընդունողները բոլոր հանիքն իբր այն ընդունիլ ներկայս։

Եէնի-Գաբու, 20 Փետր. 1906

Մ. Քէչէճեան Օղլու օգակիր զաւակունք և համայն պարագայք նոցին՝ կը փութան իրենց անկեղծ չնորհակալիքն արտայայտել առեւտրական հրապարակի վրայ ծանօթ պատուարժան անձնաւորութեանց և այլոց, որոնք ողբացեալ Միհրալաքի էֆէնտիի Քէչէճեան Օղլուի յուղարկաւորութեանը ներկայ գտնուեցան, և կամ գրաւորապէս իրենց վշտակցութիւնը յայտնելով՝ հանեցան մխիթարել զիրենք։

Տեսնել չորրորդ երես

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳԻՒՏ ՄԸ

ՆԵՐՔԻՆ

ՇՈՒԼՏԻ ԻՇԽԱՆԸ.— Կայս. հացակերոյթ.— Շուլտի Վիլհէլմ իշխանը ընկերակցութեամբ դեսպան Պ. Բամբէլի, հիւրամեծար օսմ. սպաներուն և հեռաւորդներուն շաբաթ օր մասնաւոր շոգեմակոյկով եկաւ Թօփհանէի քարափը, ուրկից պալատական կառքերով առաջնորդուեցաւ Սելամլըգ կայսերական։ Վեհ. Սուլթանին հրամանով հացկերոյթ մը տարքուած էր ի պատիւ իշխանին։ Ժամը կէսին սկսաւ հացկերոյթը որ տեւեց մինչեւ երկուք։ Սեղանին մասնակցելու պատիւը ունեցան նաեւ Շուլտական դեսպանը, բարձր. Մեծ Եպարքոսը, Սպարապետ Բիզա փաշա, Թնդանօթարանի վերատեսուչ Զէքի փաշա, Երկրագործական նախարար Սէլիմ Մէլեմէտ փաշա, պալատական աւագ պաշտօնատարներ, Ֆրեյա դպրոց-նաւին հրամանատարը և այլն։ Հացկերոյթին միջոցին պալատական նուագախումբը ընարք կատարներ կը զարնէր։ Սեղանէն ետք իշխանը պատիւ ունեցաւ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու և իր խորին երախտագիտութիւնը յայտնելով Պոլսոյ մէջ արժանացած կայսերական չնորհներուն համար, հրաժեշտի զգացումները մատոյց։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ Իր մեծարանքներով պատուել իշխանը։ Ցետոյ դարձեալ կազմուեցաւ կառքերու թափորը և իշխանը ու հետեւորդները Թօփհանէի քարափէն գացին Ֆրեյա։ Իշխանը երեկ առաւ կանուխ մեկնեցաւ դէպի Նաբոլի, Ֆրեյա դպրոց-նաւով։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Մէէիաիէի Ա. պատանեաց տրուեցաւ Սիմպի կառավարիչ Պէքիր փաշայի։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Անցաւոս Արմաթոնկ նաւարանները կղմէ, Արքունի նաւարանին մէջ վերանորոգուած Ավնուլլահ, Ֆեթհի-Պիւլենս և Մուհնը Զաֆեր զրահաւորները, հինգշաբթի օր յանձնուեցան ծովային նախարարութեան։ Նոյն մարտանաւերը նաւարանէն հանուեցան և կապուեցան խարսանչերուն։

ՍԱԱՏԷԹՏԻՆ ՓԱՇԱ.— Պոլսոյ կեդր. հրամատար կայս. աւագ Թիկնապահ Սաաէթթին փաշա որ հիւանդ էր, ապաքինեցաւ և կայս. Պալատ երթալով չնորհակալութիւն յայտնեց։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Գրած էինք թէ երկրագործական Պանքան, ի նպաստ Իսլամ գաղթականներու հաստատման պարտեւաւոր վիճակահանութիւն մը կազմակերպած է։ Այս վիճակահանութեան տոմարը այս շաբթու հրապարակ պիտի հանուի։ Հարը 20 ղրշ. պիտի ըլլայ, բայց կէս տոմակ՝ 10 ղրշ. ալ պիտի գտնուի։ Մէկ տոմակը մէկ վիճակահանութեան յատուկ պիտի ըլլայ։ Երկու տոմար անգամ մը պիտի քաշուի։ Առայժմ 175,000 տոմս հրապարակ պիտի հանուի, 3 միլիոն 500,000 ղրշ. արժէքով, որուն 28,666 հատը պիտի չահին՝ մէկ միլիոն 750,000 ղրշ. պարգեւով, այսինքն կէս առ կէս։ Պարգեւները հետեւեալներն են.— Մէկ հատ՝ 500,000 ղրշ., մէկ հատ 250,000, մէկ հատ 125,000, մէկ հատ 50,000, մէկ հատ 25,000, հինգ հատ 10,000, յիսուն հատ 1000, հարիւր հատ 500, հազար հատ 100 և 27,500 հատ 20 ղրշ.նոց։ Վճարումները պիտի կատարեն 50,000էն վեր Պոլսոյ Երկրագործական Պանքան և Օսմ. Պանքան, իսկ անկէց վար, բոլոր Երկրագործական և Օսմ. Պանքաներու մասնաճիւղերը։ Անոնք որ մինչեւ վեց ամիս չեն գանձեր իրենց չահած պարգեւը, անկէց ետք, իրաւունք չունին պահանջելու։ Շատ գնողներուն 100ին 5 ղեղչ պիտի տրուի և մէկ ծրարը 25 ամբողջ տոմակ պիտի պարունակէ։ Զնախաւանները պէտք է վիճակահանութեան օրէն մինչեւ 3 օր առաջ վերադարձուին Երկրագործական Պանքայի վարչութեան։ Այս վիճակահանութեան և տոմակներու վերաբերեալ բոլոր գործողութիւնները ամէն տեսակ տուրքէ զերծ են։

ՈՍՏԻԿԱՆ-ՁՕՐԱՑ ՎԱՐԶՈՒԹԻՒՆԸ.— Ոսթիկան-զօրաց վարչութեան հաշուակալութեան դիւանին մէջ կարգ մը զեղծումներ երեւան ելած էին, և այս առթիւ մէջ քանի պաշտօնատարներ առժամապէս պաշտօնանկ եղած էին։ Քննութիւններէ հաստատուեցաւ որ այդ զեղծումները գործած են նոյն դիւանին քարտուղարներէն Թէվֆիգ, Իսմայիլ և միւս Թէվֆիգ էֆ.ները, որոնք խարդախ միջոցներու դիմելով, Պետական գանձին վնասած էին։ Հետեւաբար կայս. Իրատէ մը հրամայեց պաշտօնէ վարել զանոնք և մէյմէկ տարի ալ բանտարկել։

ՄԱՀՍՈՒՍԷՆ.— Մախսուսէի հաշուոյն նոր չոգենաւեր գնելու համար նաւային տեղակալ Պուճամ պէյ Լոնտոն զրկուած էր։ Ցիշեալը երկու շոգենաւ հաւնած է Բարբ-Մարիա և Բարբ-Մորաճ անուն, որոնց վերաբերեալ յատակաձեւերը քննուեցան Ծովային Նախարարութենէն, որ հրամայեց նոյն չոգենաւերուն պակասները մինչեւ Մարտ լրացնել և Պոլիս ուղարկել։

.·. Մախսուսէի բարեկարգիչ յանձնաժողովը ձեռնարկեց Վարչութեան հաշիւներուն քննութեան և բարեկարգութեան։ Այս առթիւ հրամաններ արուեցան։ Հաստատած ըլլալով որ Վարչութիւնը բաւական առնելիքներ ունի, միջոցներ ձեռք առնուեցան զանոնք գանձելու համար։ Նաւապետներուն, զեկավարներուն և Մախսուսէի ուրիշ պաշտօնեաներուն մէկ ցանկը կը պատրաստուի։

ՀԱՆՔԵՐՈՒ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ.— Հանքերու կանոնագրին մէջ վերջերս եղած բարեփոխութիւնները քննելու համար յանձնաժողով մը կազմուեցաւ Պետական Խորհուրդի նախագահ Սայիտ փաշայի նախագահութեամբ, որ սկսաւ իր խորհրդակցութեանց։

ՎՏԱՌՈՒՄ.— Խոտաթոյի ոստիկաններէն Շերիֆ էֆ. վատուեցաւ պաշտօնէն, իր անպատշաճ ընթացքին համար։

ԱԻԱՁԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՄԷՋ.— Յունվար 20ին Բրէյնովայի մէկ գիւղին մէջ 14 հոգինոց աւազակախումբի մը և զինուորներու միջեւ ընդհարում մը կատարուեցաւ, երբ 3 աւազակ սպանուեցան և միւսները ձերբակալուեցան, զիրենք առաջնորդելով նոյն հետ։ Փետր. 4ին իրիկունը կառավարական պաշտօնեաները ազդարարեցին Պուլկար աւազակի մը որ անձնասուր ըլլայ, սակայն ան զէնքի դիմեց։ Ասոր վրայ փոխարինուեցաւ և աւազակը սպաննուեցաւ։

ՕՍՄ. Առեւտրական Թանգարաններ պիտի հաստատուին Յունաստանի գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ երկաթուղիի վարչութիւնը միջոցներ ձեռք առաւ դէպի նաւահանգիստները արտադրանքներու ազատ փոխադրութիւնը ապահովելու և անոնց տեսակը բարելաւելու մասին։

ՖՐԱՆՍԱՑԻ էֆէնտի հիւպատոս Մ. Մէյրիէ նոյն պաշտօնով Բարթ-Մայիա փոխադրուեցաւ և իրեն յաջողեց Մ. Թիեէր։ Տրապզոնի հիւպատոս կարգուեցաւ Նավարինոյի դեր հիւպատոս Մ. Ֆուրնիէ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Գերման կայսրմոլին արծաթեայ ամանութեան առթիւ Ֆէրտինանտ իշխան 1000 ֆրանք նուիրեց Սոֆիայի գերման բարեսիրական ընկերութեան։

.·. Պուլկար հանր. պարքին փոփոխման համար Բարիզի մէջ կատարուած բանակցութիւնները յաջողած չըլլալով, կառավարութիւնը առայժմ յետաձգեց այդ ծրագիրը։

.·. Վերջին վիճակագրութեան համաձայն Սոֆիա ունի 81,921 բնակիչ, Վառնա՝ 37,101, Ռուսչուք՝ 37,919 և Բլէվնա՝ 21,908 հոգի։

.·. Հանրօգուտ չինութեանց նախարարութիւնը յանձնախումբ մը կազմեց, որ պիտի քննէ Սոֆիայի մէջ հատատուելիք մթերանոցներուն յատակաձեւերը։

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒԹԱԿԱՆ վարժարան մը հաստատուեցաւ Սելանիկի մէջ, որ Մարտին պիտի բացուի, և 20 ուսանող պիտի ընդունուի։ Վեց ամիսէն պիտի ուսուցուի հնաահանութիւն և չերամաբուծութիւն։

ԲԱՐԻԻՂԻ ԳԻՆԸ.— Բարիւղի միջազգային հրապարակներուն վրայ չարժում կը տիրէ։ Ռուսականը առաջուան պէս է, բայց Ամէրիկայի մէջ թէ՛ արտածուած և թէ հոն ապառած քարիւղին քանակը օր օրի կ'աւելնայ։ Այս պատճառաւ թէեւ կը սպասուէր բայց ցարդ ոչ է բարձրացում չկայ։ Ընդհակառակը, Համպուրկի, Մանհայմի, Անվէրսի և ուրիշ տեղերու մէջ, ուր Ամերիկան քարիւղ կը սպասի, ամիսէ մը ի վեր գիները իջնալու հակամէտ են։ Աւստրիոյ և Մաճառաստանի մէջ ալ քարիւղի ճարտարարուեստը կը զարգանայ։ Նոր հորեր բանալով կամ եղածները ընդարձակելով, այս տարի խիստ առատ քարիւղ ձեռք պիտի բերուի։

ՍԷՔԱՐԼԱԹՕ ,ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ.— Բերա, մեծ փողոց ոտս հիւպատոսարանին կից, 464—6 թիւ նորաձեւ թեանց ծանօթ վաճառատան տէր Մ. Նիքօլաքի Սքարլաթօ, Եւրոպա մեկնեցաւ, նորաձեւութեանց գլխաւոր կեդրոնները, Բարիզ, Լոնտոն, Վիեննա և Պերլին, հոն ամէնէն հռչակաւոր գործարաններէ մեծաքանակ վաճառք պիտի գնէ գարնան եղանակին յատուկ, իր նրբաճաշակ և նորաձեւ յանձնարարները ամէն կերպով գոհ ձգելու համար։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԵՊՔԵՐը

ԵՐԷԿ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՒՆԵՐը

Երէկ գիշեր ժամը 2ին հրդեհ ծագեցաւ Բերա, չիտակ ճամբայ, Լադին չըքմազ փողոց, Ֆրանսիսպատակ Լորանսոյի սեփական պարապ տունէն, որ 2—3 օրէն պիտի փլցուէր արդէն փողոցը լայնցուելու համար։ Բոցերը անմիջապէս տարածուեցան փչող սաստիկ քամիին ազդեցութեամբ և քովի տունն ալ կրակ առաւ։ Անմիջապէս հրշէջ զօրագունդերը հասան և անկանոն ջրհաններու հետ սգի ի բռին ալիատեցան առաջքը առնելու համար բոցերուն։ Հրդեհը մէկուկէս ժամ տեւեց և կարելի եղաւ կասեցնել ընթացքը։ Այրեցան բացի նոյն երկու տուներէն, ասոնց կից քալամի Աւգերի և խանարար Դաւիթի խանութները, գէրարկաւճառ Սահակ էֆ.ի վճառատունը և վերի սենեակները. Ժողէֆ լուսանկարչատան մէկ մասը, իսկ Էնշէֆի չքմազ փողոցին մէջ ծաղկավաճառի քարուկիր խանութ մը և կապելայ մը։ Բոցերէն վնասուեցան նաեւ Սիրէյա փաշայի և Պօն Մարշէի կից աարթիմաններուն արտաքին մասերը։ Այրած չենքերը գրեթէ ամէնքն ալ ապահովագրուած էին։

Վեհ. Սուլթանը երկու թիկնապահ զրկած էր հրդեհը չուսով մարելու հրամաններով։ Հոն փութացած էին նաեւ Բաղաքապետ Բրեվան փաշա, Բերայի կառավարիչ Համամ պէյ, Անմէա փաշա, Զիլէնի փաշա եւայլն։

.·. Դարձեալ երէկ գիշեր ժամի 5ին հրդեհ ծագեցաւ Ղալաթիա, Թրամուէյի ճամբան, Անթիլոպ երգեցիկ-սրճարանին տակ, Հաֆի Էֆի էֆ.ի կոշկավաճառի խանութէն։ Միայն նոյն խանութին ներքին մասը և բոլոր ապրանքները այրեցան։

ՍՆԱՆԿ.— Ծովային առեւտրական դատարանը ոնանկ հռչակեց Պալիս, Պալըք բազար, Հաֆի Էյուպ խան հաստատած Եուվան Քանալը օղլու և Բրատրմոս Տամիանոփուս ընկերութիւնը։

ԱԾՈՒԽԷՆ ՄԵՌԱԾ.— Մավունաէի Սօթիրի ռալի գիշեր իր նաւին մը թերանոցին մէջ կրակ վառելով երբ նստած էր, հոն թմրած մնաց, կրակարանէն ելած ծխային թթուէն և հեռեւեալ օրը մեռած գտնուեցաւ։

ԳԻՆՈՎԸ ԵՒ ՍՈՒՐԲԵՐԸ.— Իզմիրի լրագիրները կը պատմեն թէ անցեալ կիրակի իրիկուն, գինով յոյն մը Այ Տիմիթրի եկեղեցին մտնելով զէնք կը քաշէ պատկերներուն դէմ։ Եկեղեցին գտնուողները, մանաւանդ կիները, կը վախան, սակայն քահանաները դայն բռնելով դուրս կ'ելնեն։

ԵՕԹԸ ՀՈԳԻ ԽԵՂԴՈՒԱԾ.— Այրքնի նահանգին մէջ Թուզլայի եղերքէն մանկիկով պատած ելած էր յոյն ընտանիք մը՝ եօթը հոգիէ բաղկացած։ Մանկիկը ծակ ըլլալով, թիթով մը գոցուած էր. ճամբան խիզը ինչալով սկսաւ ջուր լեցուիլ և մանկիկը ընկղմեցաւ։ Եօթը հոգին ալ խեղդուեցան։

ԵՐԿՈՒ ՆՇԱՆԱԾ ԵՒ... ՄԷԿ ԱՂՋԿ. — Տարբուանի մէջ (Պուլկարիա) հեռեւեալ զուարճալի դէպքը տեղի ունեցաւ։ Կղզէջ անուն երիտասարդ մը պիտի ամուսնանար Իզէրանոքա անուն գեղանի օրիորդի մը հետ և սրբուած էր հարսնիքը կատարել Փետրվար 5ին, աղջկան տան մէջ։ Հրաւիրեալները եկան, խանդավառութիւնը ծայր առաւ, սակայն հարսը չկար։ Անհետ էր եղած։ Ուրիշ ժամ անցաւ և դեռ ձայն ձուն չկար։ Տագնապ տիրեց ամէնուն վրայ թէ ինչ պատահած էր արդեօք։ Արկածէ մը կասկածուելով, խուզարկութեան ձեռնարկեցին, բայց ոչ մէկ հետք։ Վերջապէս երեւան ելաւ որ աղջիկը փախած գացած էր Պայէզիդ, իր հին նշանածին ատը։ Ասոնցի փեսան, տեսնելով հարսին այս ընթացքը, վազ անցաւ զայն իրեն կեանքի ընկեր ընելէ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 8 մարտ.— Տակաւին յայտնի չէ թէ գերման պատուիրակները ինչ ընթացքի պիտի հետեւին։

ՊԵՐԼԻՆ.— Գերման առեւտրական միջավայրերը խստիւ կը քննադատեն Ալժէզիրասի ժողովը և կը ցուցին մարդուքեան այս միջադէպին համար որ կրնայ արգելք ըլլալ Ֆրանքֆերման մերձեցումի մը։

ՊԷՕԼԻՆ.— Պէրլինէն կը հեռագրեն «Քէօյնիչէ Զայթունկ»ի.— Տակաւին հաստատուած չէ Ռիբէրի այն լուրը թէ Գերմանիոյ կայսրը և Իսաւարտ թագաւորը մօտերս պիտի տեսակցին։

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՑ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

18/3 Փետրվար 1906

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ԲՈՆՍՈՂԻՏԷ		
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	Օ.Ո.	102.37½
Երէկուան էն բարձր գինը	»	103.05
» էն վար գինը	»	102.37½
ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԾՐԱԳՐՈՒՂԻ		
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	Ֆր.	140.75
Երէկուան էն բարձր գինը	»	141.25
» էն վար գինը	»	140.75
Շիրքէթը Եայրէթ	Օ.Ո.	36.—
Միտիլլի Պանք		6.—
Սելանիկի »	Ֆր.	194.—
Քամէրսիալ	Ա.Ո.	10.06
Բարասա Բրէվիլիժիէ	Ֆր.	137.—
» Օրանիէ	»	116.—
Իզմիրի քարափ	»	595.—
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	Օ.Ո.	4.17
Թրամվայի բաժնեթուղթ	»	7.60
» պարտատուղթ	Ֆր.	488.—
Տէրքօյի ջուրի ընկ.	»	295.—
Աէտոլ. Երկ. բաժնեթ.	Ա.Ո	18.35
Բարափ Կ. Պոլսոյ	Ֆր.	517.—
Քրէտիթ Ֆոնսիէ էժիբս. 1886		331.—
» « » 1903		272.—
Թրանսվալ		47.75
ՕՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ		
Յունական փոխառութիւն	Ֆր.	264.—
Պանք Նաս. Կրէս.	»	434.—
» » » Նոր	Օ.Ո.	4.05
Լաւրիոն	Ֆր.	58.50
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ		
Օսմ. ոսկին 100 ղ.էն		Ղ. Փր.
Ֆրանսական ոսկի		87.19
Անգլիական ոսկի		109.39
Բոլ		90.10
Մէճիտիէ արծաթ		108.03
Ռուսական թղթադրամ		8.66
Բրիմից		51.10
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ		
Լոնտոնի վրայ չէք	Ղրշ.	110.—
Բարիզի » »	Ֆր.	22.86¼
Վիեննայի » »	քուրոն	21.88
Գերմանիի » »	մարք	18.65

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

Ֆրանսական Ռանթ	3%	99.57
Օսմ. միաց. գոնս.	4% բաց	94.75
» » »	գոց	94.35
Բուսմէլիի երկաթուղի	Ֆր.	143.—
Բէժիի պարտատուղթ	»	411.—
Օսմանեան մարք	»	484.—
Օսմանեան Պանք	»	639.—
Քրէտի Լիոնէ	»	1136.—
Բարիզի Պանք	»	1552.—
Աւստրիական Ռանթ	4%	100.30
Իտալական »	5%	105.20
Ռուսական »	4% 1901	83.35
Սպանիսկ. արտ. փոխ.	4%	94.60
Պալիս Քարա Այսրն	Ֆր.	644.—

ԼՈՆՏՈՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

Անգլիական Ռանթ	90.31
Օսմ. Միաց. Գոնս. բաց.	93.50
» » » գոց	93.63
Օսմ. Պանք	15.75
Պուլկարական 1892	101.50
Ռուսական 4% 1888—89	83.25
Յունական Ռանթ	42.50
Զաքթրքթ	1.56
Թրանսվալ	1.93
Ռանտայն	6.75
Հարաւային 4%	89.—

ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Օսմ. Բէժի	—.—
Բուսմէլիի Երկաթուղի	150.—
Վիեննական պանք	563.—

ՀՐԱՆՏ ԴԱՄԻԱՆՈՍԵԱՆ

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ՈՒՂԵՂՈՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ — 18 —

ԳՐԵՑ
Ժ. ԻՒԼ. ՎԷՐՆ

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ
ՍԻՄՕՆ ԶԷՕՄԼԷԳԶԵԱՆ

ԱՐՏԱՌՈՑ ԿՏԱԿ ՄԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Զ.

ՔԱՐՏԷՍԸ ՇՐՋԱԲԵՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆՈՒԱԾ

Այս կերպով, քարտէսը արամաչափերի եղաւ բոլոր Ամերիկացիներուն, որոնք կրնային այս յիշատակելի խաղին ամէն դարձուածներուն հետեւիլ։ Ամենափոքր ի՛նչ կարգով չարուած էին յիսուն նահանգները, որոնցմէ այն ատո՛ն կազմուած էր Ամերիկա։—

Բան Այլէնա, Մայն, Տէնվրսի, Ութ. ռը, Իլլինոյզ, Նիւ Եորք, Մասաչուսէթս, Քանսաս, Իլլինոյզ, Քոլորատօ, Թէքսաս, Նիւ Մէքսիկօ, Մանդանա, Իլլինոյզ, Միսիսիպի, Քոնէքտիքըթ, Իովա, Իլլինոյզ, Լուիզիանա, Տիւռուէր, Նիւ Հէմբշայր, Սաութ Քարոլինա, Իլլինոյզ, Միչիկան, Ճրրճի, Վիրճինիա, Իլլինոյզ, Վիսքոնսին, Ալաբամա, Ռհոտ Այլենտ, Նեվատա, Իլլինոյզ, Նորթ Դաքոթա, Նիւ Ճերսի, Օհիո, Իլլինոյզ, Ուէսթ Վէրճինիա, Քէնթըքի, Սաութ Դաքոթա, Մէրիլէնտ, Իլլինոյզ, Նեպրասքա, Թեսաս, Վերճինիա, Իլլինոյզ, Քալիֆորնիա, Բէնսիլվանիա, Վերմոնթ, Ալապամա, Իլլինոյզ, Մինէսոթա, Միսուրի, Ֆլորիտա, Իլլինոյզ, Նորթ Քարոլինա, Թենեսի, Արքանսաս, Գալիֆորնիա, Իլլինոյզ, Արիզոնա, Օրէկոն, Հնդկական երկիր, Իլլինոյզ։

Այս էր ահաւասիկ 63րդ խորշերուն կարգը, որուն մէջ Իլլինոյզ 14 անգամ կրկնուած էր։

Ամէնէն առաջ հարկ է դիտել որ Ուիլիըմ Հիբէրպօնի նահանգները որոնք էին որ մէկ կողմէ բռիմներու վճռումը կը պահանջէին և միւս կողմէ կը պարտաւորէին խաղացողները, կանգ առնելու կամ եռանալու։

Վեցերորդ խորշը, որ Նիւ Եորքն էր, կը համապատասխանէր ոսկեփաղի կամուրջին, ուր հասնելուն պէս խաղացողը պարտաւոր է իսկոյն մեկնիլ, որպէսզի 12րդ խորշը, այսինքն Նիւ Մէքսիկօ երթայ, պարզ բռիմ մը վճարելով։

19րդ խորշը, որ Լուիզիանան էր, կը համապատասխանէր պանդոկին, ուր խաղացողը պարտաւոր է կենալ առանց խաղալու, կրկին բռիմ մը վճարելէ ետքը։

39րդ խորշը, այսինքն Նէվատան, կը համապատասխանէր հորին, որուն մէջ կը մնայ խաղացողը մինչեւ որ ուրիշ մը իր տեղը բռնէ, եռապատիկ բռիմ մը վճարելէ ետքը։

42րդ խորշը, այսինքն Նէպրասքան, կը համապատասխանէր լաբիւրինթոսին, ուրկէ, կրկին բռիմ մը վճարելէ ետքը, խաղացողը պարտաւոր է դառնալ 30 դ խորշը։

52րդ խորշը, այսինքն Միսուրին, կը համապատասխանէր այն տեղւոյն ուր կը մնայ խաղացողը եռապատիկ բռիմ մը վճարելով, և ուրկէ դուրս ելնելու համար պէտք է որ ուրիշ մը գայ իր տեղը բռնէ, համարժէք բռիմ մը վճարելով։

58րդ խորշը, այսինքն Քալիֆորնիան, կը համապատասխանէր այն խորշին ուր խաղացողը պարտաւոր է եռապատիկ բռիմ մը վճարել, որպէսզի խաղը վերսկսի առաջին խորշէն։

Գալով Իլլինոյզի, որ 14 անգամ կրկնուած էր քարտին վրայ, կը համապատասխաներ այն խորշերուն ուր տպի պակեբներ կը գտնուէին։ Բայց խաղացողները երբեք չեն կենար հոն և խաղին կանոններուն համեմատ, կը կրկնապատկեն տպուած թիւերը, մինչեւ որ հանդիպին տպին վերապահուած մէկ խորշին։

Սակայն է որ, եթէ քաւէնթբուն առաջին նետուածքն, խաղացողը ինք թիւը ձեռք բերէ, յաջորդաբար կը հասնի 63րդ խորշը։ Ասոր համար է որ խաղացողը առաջին պարագային մէջ կը փոխէ 26րդ խորշը, և երկրորդ պարագային՝ 53րդ խորշը, որովհետեւ ինք թիւը երկու կերպով միայն կը տպագրուի երկու քաւէթով, մէյ մը 3 ու 6 և մէյ մըն ալ 5 ու 4։

Այս, նպատաւորեալ խաղացողին համար, ինչպէս կը տեսնուի, յաջողնակ մըն է իր մրցակիցներուն վրայ։

(Շարունակելի)

ՏՕՔԹ. ԲԱՐԱՂԱՄԵԱՆ
ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ—ԿՆԱԽՏԱԲՈՅԺ

Բարիզէ Մայրաքաղաքս վերադարձած ըլլալով՝ իրեն դիմող հիւանդները կ'ընդունի իր բնակարանը, Բերա, Կալաթա Սէրայ, Սաղ-Սոլ փողոց թիւ 21 ամէն օր, ժամը (Ը.Թ) 7—10։

Իսկ աղքատները ձրիաբար կը դարմանէ։

30—24

ՊԷԼ ՍՕՂՈՒԳԼԸՂԸՆԸՆ
ՔԷՏԱՎԻՒ ԳԱՔԻՍԻ

Տօշիթօր Էվլանպիոու Եվրոպատրիարքարանի թիթեղի ոսն սէյեռատիրնատ Քըսմա եէնի մուվաֆֆաղըյէթլէր էլաե իմիր օլմայլա մատմարլէյն տամիրլէն տամիրլէն վէ պէտարէլէրի իլաե բաեմէք ալեր իլամար վէրմէքտիր պիր հանիմ գարիրնատ պէլ սոյուգլուղունը գարիրն թէտավի իտար։ Թէրէմատատ իտեւէրեան իւրէրէք թէտավի խառթալէգ քամէրէն միւսէֆիր օլուգատան սանրա ալըրը։

Դարէրի եէնի վէ Եվրոպատա ֆարֆպէգ օլընան սոն ուսալ իւէ Գրէնկի խատատալըգընը մուվաֆֆաղըյէթը թատ իւէ թէտավի էտար։ Հէր կիւն սատթ աեօրգաէն օնա գատար Կալաթատա, Մանարգնըլարատա Դարագալ Օթէլինեն գարշուսընատա լամպանը ալ-քաքանընդան իւզէրինաե 97 նուսէրօր գէնեակ թէտավիսանէ-սինաե գուլատաե 7

ՏՕՔԹ. ԳԱՌԼՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆ
ՄԱՄՆԱԴԷՏ
ԱՓՐԻԴԻՏԵԱՆ ԵՒ ՄԻԶԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Ամէն օր, բաց ի Կիրակի օրերէն. կը գտնուի Պէրպէրեան դեղարանը, Կեսրիկ Փաշա Պոշի ժամը 3էն մինչեւ 6, եւ Պանկ-Դարբու Մէրճամէքեան - Պիանճի դեղարանը ժամը 7ից 11։

Ուրբաթ օրերը ձրի
երկու դեղարանցներուն մէջ ալ

Տոքթ. Գարլօ Յակոբեան, իր բազմամեայ փորձառութեամբ և նուրբագոյն ամէնէն նշանաւոր բժիշկներուն կիրարկած մէթոտներով, արագապէս և առանց ոչ է հեթք թողելու կը դարմանէ ամէն տեսակ սիփրոֆիլիսն սխտերը, ինչպէս ջրմամիզութիւն (պէլ սոյուգլուղու), կուր միլիդեռ, շանգրը մու և սիֆիլիս (ֆրէնկի), սրսիմատութիւն, երոպտիսթութիւն, առնական անկարողութիւն, և մանաւանդ երիտասարդներու և ծերերու յատուկ դժուարամիզութիւն (ուրդրեսիսման իւռեդրալ եւ Իբեդրօֆի ֆրօսդաղ)։

Եւրոպայէ բերել տուած նորագոյն գործիքներով, վերայիշեալ հիւանդութեանց յատուկ ամէն տեսակ վիրահատական գործողութիւն կը կատարէ արագ և առանց ցաւ պատճառելու։

Մանրադիտակն (միքրոսքոբիճ) զրնեու իւրինք սիրօդիտեան ախտերու մասին և ճանցամէ զերծ մնալու միջոցներու կիրարկում։

Աւելորդ չէ բան թէ առաջին այցելութիւնը միշտ ձրի է։ 30—29

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳԻՐՏ ՄԸ

Այս անգամ կիներն են որ օգտուեցան Նոր Ազիսարի հրաւէր գիւէն։ Հայկական Ամերիկացի կնախաբոյժ Տօքթ. Ժ. Ֆլաուրը այժմատկցութեամբ դարեակի մը Մէյսրլ Իրլի հրատարած է Պոմ ալ ֆիկ (Beaume de figues) անուամբ դեղ մը որ դուրսէն գործածուելով առանց գործողութեան սկսքը զգացնելու բնականօրէն կը մաքրէ և կը դարմանէ որդանդի ամէն տեսակ հիւանդութիւններ. նոյն իսկ որդանդի անկում (prolapsus) որպէս որ հինցած ըլլան և առանց ցաւ պատճառելու, ինչ որ կարեւորն է, մինչդեռ բժշկական ուսէ է գործողութիւն անապիս դրամի դուռ բանալէ վերջ անարդիւն և չատ անգամ վտանգաւոր և նոյն իսկ մահաբեր կ'ըլլայ։

Կը յանձնարարենք ուրեմն առաջապէս կիներուն փորձել անգամ մը Պոմ ալ ֆիկը որուն գործածութեան եղանակը ամէն մէկ տուփերուն մէջ կը գտնուի բոլոր գլխաւոր դեղագործներուն քով։

Société de Bienfaisance mutuelle des femmes Jolliet. Ill. U. S. A.

Կանանց հիւանդութեանց Ամերիկեան Բարեգործական ընկերութիւն
Ներկայացուցիչ Ռ. Սալթեանց
Կ. Պոլիս Շերեֆ խան 50—28

Ա Զ Դ

Հէրպիլի կղզիին մէջ, Մովսէսի բարձրագոյն վարժարանին կալուածներէն ծովեզերեայ և օդասուն պանդոկն վարձակալութեան պայմանագիրը առարած է և Նոյեմ վարձու պիտի տրուի, իր կան կարասներով։ Անուրդ պիտի կատարուի այս առթիւ, և վերջնական յանձնումը պիտի ըլլայ Փետրվար 28ին, կէս օրին։ Դիմել, տրիք-չանթի և կիրակի օրերը Հէյպէլի։ Տիւ-ռէ վարժարանին վարչութեան։ 4—8

ԳԵՂԵՑԻԿ ԱԿՌԱՆԵՐ
ՈՒՆԵՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
ՀԷՑՏԷՐԻ ՓՈՇԻՆ

Բերնին առողջութիւնը կ'ապահովէ

Ակռաներու հիւանդութիւնները և գլխաւորաբար փտումը հեազհեաէ ընդհանրական վրայ են, ինչ որ բոլորովին անոնց այլասերելուն և սնչնանալուն նշանն է։ Ասոնց պատճառն է վնասակար սնունդներու գործածութիւնը և մէյ մըն ալ ակռաներուն անխնամ պահուիլը։

Գիտենք թէ թթու սնունդները ակռային բաւական կը վնասեն և պատճառ կ'ըլլան որ փոին սնոնք։ Շաքարն ալ, թթուի կը փոխուի, որպէս ակռաներուն կը վնասէ։

Որպէս զի ակռաները չազդուին սնունդներու վնասակար ազդեցութենէն, պէտք է զանոնք մաքրել լաւագոյն փոշիով մը, ինչ որ մրոյր չի թողուր ակռաներուն վրայ։ Բայց զգուշանալ պէտք է հանքային փոշիներէ, որոնք ընդհանրապէս մարմարի կարուանք, քարի փոշիներ, եւն. կը պարունակեն, ու ակռաները փոքցնելու կը ծառայեն աւելի։

Պէտք է որ փոշին բուսային ըլլայ, այսինքն ծծող յատկութիւն ունեցող, և կազդուրիչ։

Լաւագոյն փոշին որ բոլոր այս յատկութիւնները ունի և ակռաները կը ներկեցնէ,

ՀԷՑՏԷՐԻ ՓՈՇԻՆ

է, որ տիեզերական հռչակ մը ունի։

Մթերանց. — Մաքրվիչ դեղարան, Բերա, Իւսքական դեղատնատան կից։ 50—22

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Հագուստի խնդիրը վերջնականապէս լուծուած է այլ եւս։ Պատրաստ զգեստներնի մեծ վաճառատունը՝ ԷՄՆԻՆԷԹ որ Կ. Պոլիս, Մուլբաս Համամի հրապարակի Բրեսի Լիսօնկ դրամատան վրայի յարկը հաստատուած է, երկկ մարդոց եւ տղոց յատուկ ամեն տեսակ հագուստներու մեծ մթերք մը ունի միշտ, որոնք խիստ նուրբ, ձեւաւոր եւ վերջին նորաձեւութեան համեմատ պատրաստուած են ու ամեն խաղի յարմար եւ ածան գիներով կը ծախուին։

ԷՄՆԻՆԷԹ վաճառատունը իր կերպասները ուղղակի եւրոպական մեծ գործարաններէ մեծամասնակ բերել տալով զանոնք ամենէն ճարտար դերձակներու ձեռքով հագուստի կը վերածէ, այս բացառիկ պատճառով վաճառատան մէջ մեծ քանակութեամբ պատրաստուած հագուստները ամեն եղանակի ճարաձեւութեան կը յարմարին եւ չափի վրայ կարուածներէն բան չեն զանազանիր։ Ամենէն աւելի հատակի տէր ու գեղեցարանան անձինք անգամ գոհ կը թողուն ԷՄՆԻՆԷԹի հագուստներէն, որոնք այսչափ կատարելագործութիւնով հանդերձ դիմացկուն ու դիւրամատչելի բլլալու առաւելութիւնն ալ ունին։ Մեր գրածներուն ճշմարտութիւնը հաստատելու համար բաւական է անգամ մը այցելել ԷՄՆԻՆԷԹ վաճառատունը։ Կիներու յատուկ ամեն տեսակ հագուստներու համար յատուկ մասնաճիւղ մը կայ վաճառատան կից։ Գիները ճշմարտապէս վերջնական են։ գեղջ չկայ բնաւ։

Կիրակի օրերը բաց է։

80 50—23

ԹԱՒԹԱՊՐՈՒՆԵԱՆ ԹԷՐԶԻՑԱԿՈԲ

Մանուսա Բաշատա Մանասթիր խաներնատա 32 նումէրօրլէ մուրաքաբատատա արմարատա էլպէսէ իլէ մէյդան օլուպ, վագթին կիսիլէսէ մաւվաֆֆագ սուրէթ. Թէ պիչիմի էլպէսէ եարբաղը կիսի, պալչըճա սիւրիւն էլպիսէլէրի վէ սարի քաարիմէլէրի սէօղ վէրարկի կիւն վէ սատթատա սէպաթ իւէ հաղրը իսէր։ Թիւճարան եազբէրլարը իւէ վէ սարի արատմարընա հաֆիզալրգ իւէ սարի էլպիսէ եարար. գալ խաւսաս Թէչիֆ խանէթ զէվաթրն մուրիլագ սուրէթատ հոշատարիլէթինի մանէիպ օլանաղընատ իլանը մէղգիւրէ իտիֆատար ալանմաւ։ 50—46

8 ԱՄԻՍ ՊԱՅՄԱՆԱԴԱՄ 8

Ա Պ Ա Ռ Ի Կ

ԱՌԱՆՑ
Ո ԵՒ Է
ԿԱՆԽՈՎՁԱՐԻ

ՊԱՏՐԱՍ
ԾԻ ՁԱՓՈՒ ՎՐԱՑ

ՀԱՆԴԵՐՁԵԼԻՆՔ
ԱՐԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ ՀԱՄԱՐ

ՑՈԿՈՒՆ
ՆՈՐԱՁԵՒ ԵՒ ԱՃԱՆ

ԿԱՐՄԻՐ ԱՔԼՈՐ
299, Մանսուա Փաշայ, 299
71, Թարագճլար. 71
29—35 ՍՏԱՄՊՈԼ

Սեկիմիրէ, Հաստատութիւնէ ամենէն գեղեցիկ ու ամենէն ճարտար դերձակներ ունի։ Գիներն ալ ամենէն մատչելի։ Բարի է դիմել Մարգոն մօտ։

ՄԱՆԿԱՎԱՐՏԷԶԻ
Ն ԻՄԹԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ
ԱՌԱՆՑ ՕԳՈՒՏԻ ՏԵՂ ԳՏՆՈՒՄ
ՀԱՆԴԵՐՁԵԼԻՆՔ
(Ա. Մ. ԳԱՐԱՊԵԹԵԱՆ)
44, Թիւրքէք Գալաթասրայ, 44
ԴԱՆԱԹԻՒ, Կ. ՊՕԼԻՍ 12—15

ԴԵՂԱՐԱՆ
Վ. ՔԷՕՄԻՒՐՃԵԱՆ

Բերա, Մեծ Փողոց թիւ 57, Թաքսիմ, Զէրանեան Աբարթրմանիի ներեւ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել Յարգոյ Հասարակութեան որ, տարիէ մը ի վեր հաստատած սոյն դեղարանս, թէ՛ խլեմպտա սպասարկութեան, թէ՛ Հշապտութեան և մանաւանդ գիներու չափաւորութեան շնորհիւ՝ քիչ առնէն մէջ արժանացած է ընդհանուրին վստահութեան և համակիր քաջալերութեան։

Դեղարանս կ'այցելեն ծանօթ մասնագէտ Բժիշկներ՝ դիմելով հիւանդներու Ցկատարեալ խնամք հայթայթելու համար։ Իսկ Եղեքշաթիր օրերը ձրի դարմանումներ կ'ըլլան։

Դեղարանս կ'այցելէ նաև ամէն օր՝ կանոնց երեսի անբնական մաղերը՝ (մօրուս կամ պէխ) հիմնապէս անհետացնող կնախաբոյժ ՏՕՔԹ. ԲԱՐԱՂԱՄԵԱՆ, ժամը 1—10 (Ը. Թ.)։

Կը գտնուի նաև կարող Առաջնաբոյժ մը՝ որ իրեն դիմողներուն ակռայի բոլոր հիւանդութիւնները կը դարմանէ և արհեստական անթիթերի ակռաներ կը շինէ։ Դեղարանիս մէջ կը գտնուի նաև այս ճիւղին համար անհրաժեշտ ակռայի փոշի, նաև անոր ջուրը և առանձին վրձիններ։

ՁԿԱՆ ԻՒՂ. — Զմրան ներկայ եղանակին համար, յատկապէս բերել տուած եմ Նորվէկիայ (Բէրգէր Մօլէր) համբաւաւոր ասն ամէնէն ընտիր, ամէնէն դիւրամարս և արագահատ Մորիւի ձկան իւղը որ կը դիրազացնէ հրապարակի վրայ գտնուածները։

Ուստի կը խնդրեմ Յարգոյ հասարակութիւնէն որ հաճի պատասխանել զմեզ՝ փորձով համոզուելու համար մեր հրապարակային խոստումներուն։ 18—50

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ԸՆՏԻՐ ՇՕՔՕԼԱՏԻ, ՁՈՒՏ ԳԱՖԱՕ

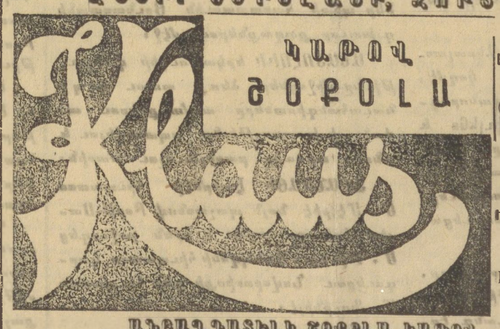

Յ ԳՈՐԾԱՆՈՑ
ԼՕԶԼ (ՋՈՒՌՑԵՐԻՍ) ՄՕՐԴՕ
(ՖՐԱՆՍԱ)

ՁՕ ՊԷՔԼԷՐԱՍ
ԵՒ
ՊԱՏԻՈՑ ՎԿԱՑԱԳԻՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐ
ԻԲԱՀԻՉ ԵՒ ԻԼՈՆՏՈՆ

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐ
Հլեսարէ գլխաւոր քաղաքներու մէջ

ԱՆԲԱՂԴԱՏԵԼԻ ՇՕԳԱԼԱ ԿԱԹՈՂ, ԳԼԱՌԻՍ
Կը ծախուի Բերա, ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱՐՏԱԴՐԻՉՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ մեծ վաճառատունները մէջ որոնք անուանի են իրենց ծախած առաջնակարգ ապրանքներուն համար, ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ, ԲԱՐԻ

Ղալաթիա, անուշավաճառ Ս. ՄԻՇԱՅՈ. Հարճէի փողոց ՀԱՍԻՈՒԻՍ ԵՒ ՁՕՔԱՍ, Թէյի մթերանոց, ՔԱՖԷ ՏԻՒ ԺԷՆԻ, կամարջին մօտ Պոլիս, Ց.Գ.ՁԳՆԱՒՈՐԵԱՆ ՈՐԴԻՔ մթերանոցին մէջ մաքրին մօտ. —Անուշավաճառ Ի. ՄԱՔՐԻ, կամարջին մօտ, ՔԵԱՋԻՄ Պէցի դեղի մթերանոցը, ԷՆԷՆ Ճամի, ԱԼԻ ՖԱՒԻՔ, Գալաթա Բազար, ԱՆԹՕՆԻԱՏԻՍ Գործակալ, Է. ՏԷՔԱՌԷՍ, Անոնկատի խան, Պոլիս, Քյասուս ոռոյան ծառայ չգներ մուրդ 21

ՕՐՈՒԱՆ ԳԻՐՔԸ

Կրօնաստէր հասարակութեան կը յիշեցնենք Գիրքի Մտածուրիւնք Տօնական Օրերու Հայ. Ս. Եկեղեցւոյ խիստ շահեկան և օգտաւոր գրքույկը, որ արժանի է ընթերցման, մանաւանդ Ներկայ Մեծ-Պանքի օրերուն։ Կը գտնուի բոլոր գրավաճառներու քով։ Կեդրոնատեղին է Մանսուա-Փաշա, Եէնի-Զարչը, թիւ 206—29, Ս. Մարտիկեան Որդիք վաճառատունը։ Գին՝ 5 դահեկան։ 3—15

ԱԿՌՈՅՆԵՐ

ունիք փտած, կտրած, ցաւոց և լիւսերու հիւանդութիւն։ Դիմարեալ դարմանումի, և բնականին ոսկիներ գեղեցկութեամբ արհեստական ակռաներու դնելու, և լիովին գոհ մնալու համար, դիմել ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺ

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԻ

Կ. Գալաթա, Գանկէ Գալաթա, Գնն-Գիր-Զէլիքին դիմաց, ժամը 5էն 11½, և. մէն առաւօտ կանուխ, Մէկուսարի թեւարելէ, իր բնակարանը։

Ինչպէս տեսնը ժամադրութեամբ 44—50

Ի՞ՆՉ ԿԵՐԾՆԵՄ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսուան ըլլան, մայրերը անոնց լաւ աննդարար ուտելիք գտնելու հետաքրքիր կ'ըլլան, ինչ որ չատ բնական է, բան որուն, մայրական կաթը որչափ ալ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլեւ անբաւական կը դառնայ տղաք ուժավորելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք։ Բարիզի ամենէն հռչակաւոր բժիշկը Տքդ. Ֆաւրէթ նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը- երկար փորձերէ ու զննութիւններէ վերջ, յաջողած է հրատարակել տղոց համար առաջին կարգի սնունդ մը, ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱՎԻԷԻՆ անուամբ, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի Բժշկական Հանրաժողովներէն գնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդհանրացած է։ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱՎԻԷՆը չոքոլատ պէս խիստ քաղցրահամ է և մեծապէս ժամանակ վերջին աստիճան անդարար ու կազդուրիչ։ մայրական կաթին կրկին անգամը սնունդ կը պարունակէ, զոր ուստղ տղաք կը սնանին, կ'ուժնան, կ'աճին, կը կայտառնան, լուսով տարի կ'ելլեն և առանց հիւանդանալու ակռայ կը հանեն։

Հաղարաւոր օրինակներ կ'ապացուցանեն որ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱՎԻԷՆով մեծցող տղաք, քաջալերչ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։

Ամէն հասակէ անձինք անկարելի է որ գործածեն այս օգտակարի սնունդը։ Մասնաւորապէս ծերեր, հիւանդութիւնէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ, որոնց վերջին աստիճանի այժ, անուժ և կորով կուգայ։

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱՎԻԷՆը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարանները ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։ 12—26

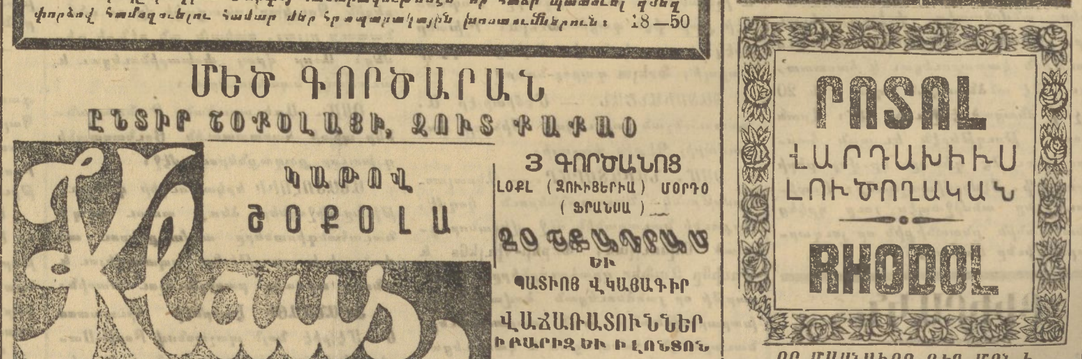

ՈՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԵՂ ՄԸՆ Է ՄԱՐՄՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ԴԻՒՐԱՑՆԵԼՈՒ ԵՒ ՊՆԴՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆՀԵՏԱՑՆԵԼՈՒ

Բժիշկներու կողմէ Բատոլը կը գործածուի գլխաւորաբար մարդոցմէն և աղիքներու անկանոնութենէն առաջ եկող անմարսողութեան, ախորժակ չունենալու, ստամոքսի թթուութեան և խառնուելի, բերնի կծուութեան, գլխու ցաւի, գլխու պտոյտի, անքնութեան, սէմէլի և մէմէսոզ պատուի, ստամոքսին մէջ հաւաքուած գնատակար կազերը վարելու և այս կարգի անհանգստութեանց դէմ։ Հոսք ախորժելի, հարբ անուշ է և մանուշակի ըլլալով, քանակին նուազութիւնը գործածութիւնը կը դիւրացնէ, այնպէս որ դեղէն խորշող աղաքներն իսկ կ'ախորժին և ուզելով կը գործածեն։ Հնարին է Ուն-Դրաան, Արապար ճամբէն, 5 թիւ Միւրիւվիթ դեղարանին տերը Եորկի Աբոսթոլիսիս։ Կը գտնուի ամէն գլխաւոր դեղարանի մէջ։ Գին 6 զրուշ։ 9—10

ՎԱՐՁՈՒ ԽԱՆՈՒԹ

Բանկալթի, Պէօյիւքէրէ ճամբէսի, 110 թիւ խանութը, որ երկու սենեակ և մէկ խանութ ունի, վարձու է։

Դիմել՝ Բանկալթի, Գարեգին էֆ. Քիւրքճեանի 65 թիւ Օսմանեան Դեղարանը։

ԸՆՏԻՐ ԿԵՐՊԱՍԵՂԷՆՆԵՐ
ՁՈՒՏ ԲՈՒՐԴԷ ՁՄԵՌՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

Կալաթա Խավիար խան թիւ 83
երկրորդ յարկ

Ֆրանսայէն և Անգլիայէն բերած եմ էրիկ մարդոց հագուստաց ընտիր կերպասներ ձմեռուան համար զատ բուրդէ, բալթօցուներ, քօսթիումցուներ, սմօքինկներ, և բանթալոններ և եէլէկցուներ ընտիր տեսակէ, որոնց ամէնքն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ պատրաստուած են թէ՛ գոյնով և թէ գործուածքով։

Արդարութեան կը յանձնարարուի անգամ մը դիմել դիտել վաճառատունը, ուր ճաշակի ազնուութիւնը և գիներն չափաւորութիւնը իրարու հետ կը մրցին։

35—50 Գ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ

ՏՕՔԹ. Ք. ՃԷԶՎԷՃԵԱՆ

Եէնի-Գուլէի Ս. Գրիգոր, Թաքսիմ Սէն-Ժորժ և Գումբարաի կայսերական Բժիշկ. վարժարանի հիւանդասենեակներ մէջ ներքին հիւանդութեանց, վիրաբուժական և մանկաբարձական ճիւղերուն հետեւած ըլլալով, այս անգամ մնայուն կերպով հաստատուած է Մագրիգիւղ Սագըզ Ագաճ։

Իրեն դիմող բոլոր հիւանդները կ'ընդունի ամէն օր իր տունը։ Վկայեալ աղքատները միշտ՝ իսկ չորեքշաբթի օրերը էջս օրէ մինչեւ երեկոյեան առանց արարկ ձրիաբար կը դարմանէ Եւրոպական նշանաւոր բժիշկներու կիրարկած նորագոյն մէթոտներով։

ՊԵՕՅԻՐԻՒ ԷԼՊԻՍԷ ՄԱՂԱԶԱՍԸ
Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ Վ.Է ՇԻՒՐԻՊԷԵԱՆԸ

Իսքանճիոյ, Սուլթան Համամբնեա Թօփխանայի խանքն թէմիլ 2ր գաբրնեա

Էլպիսէ մաղազալարը միանգամայն հէյման է՝ էակի վէ էն գլխաւէ քէսպի էնիրիէթ իթմիշ օլան վէ 1871 սէնէսինաէ Թէէսիս օլուսան Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ պէօյիւք էլպիսէ սէբօղիթօսը, էակի նամ ու իւնվանընը վէ մէքանընը սոյա թէպտիլ իթմէքճէն մատատանիպ վէ միւհասիպ պու ալէճա պիր գաբ տանա ինդիսաք վէ թէքեմմիւլէ պէզլի զարէթ իսէրէք, թօփխանա բանը, ուսման խլենէի գաբանը քէնուսինէ հար վէ մաղազաբը թէվէնսիս էլլէմիշ տիր։

1. Օրատա մէվճուտ էլպիսէլէրին սոն մատա գուսմա վէ պիչիմլէրինի,

2. Գումարարը մէթանէթ վէ զէբանէթինի,

3. Ֆիյաթլարը զալէթ միւթեսիս վէ էլվէրիշլի օլմասընը։

Բէյիւլան կէօրէն միւէթեբէմ միւբթեբիլերին մէղքիւր մաղազալարմրդատա տարբլմայանագլարընա գավկէն էմինիմ։

Մէղքիւր մաղազատա էօյլիս իւզէրինէ էէ էլպիսէ եարբլմագատա տար։

ՖԻՅԱԹ ՄԱԳԹՈՒ
ՔԱՂԱՐ ԿԻՒՆԼԵՐԻ ՏԷ ԱՋՂԱ ՏՂՐ 50.8

Ա. ՊԱԳԹԿԵԱՆ
ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ

Թարմ և ախորժահամ թէյերու Սէյլանէ, Ճավայէ, Հնդկաստանէ և Զինաստանէ ուղղակի ներածուած։

Անմրցելի գիներով վաճառում մեծաքանակ և փոքրաքանակ։

Ղալաթիա, Տէյիրմէնէ խան թիւ 3

Ցիչեալ մթերանոցը դիմել Մ. Աթանասի Գարթաի համբաւաւոր գինիներու և ոգելից ըմպելիներու համար։

20—19

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ